

Instans: Tekniska nämnden

Tid: Torsdag den 1 september 2016, kl. 13:00

Plats: Sämsjön (B-salen), kommunhuset

Behandling av ärenden enligt bifogad föredragningslista.

Samtliga ärenden har beretts av tekniska nämndens presidium. I samtliga ärenden där endast förvaltningens förslag till beslut förekommer föreslår tekniska nämndens presidium att tekniska nämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Börje Aronsson
Ordförande

Johanna Laine
Sekreterare

<i>Ca kl.</i>	<i>Nr</i>	<i>Ärende</i>	<i>DNR</i>	<i>Föredragande/ Kommentar</i>
13.00		Sammanträdet öppnande		Ordförande
		Upprop		Nämndsekreterare
		Val av justerare och tid för justering		Ordförande
		Anmälan övriga ärenden		Ordförande
<hr/> <i>Informationsärenden</i> <hr/>				
13.10	1	Förvaltningschefen informerar – Presentation av ny Fritid- och simhallschef samt organisationsinfo	-	Förvaltningschef
13.20	2	Månadsuppföljning juli	TK 79/2016	Controller
13.30	3	Kostnadsredovisning Gata/Park	-	Controller
13.40	4	Stenunga-bron (Orraholmsvägen)	-	Förvaltningschef
13.50	5	Boverkets granskning av handläggning av bostadsanpassning	TK 63/2015	Förvaltningschef
14.00	6	Delegationsordning - förtydligande av ansvar	-	Ordförande
<hr/> <i>Beslutsärenden</i> <hr/>				
14.10	7	Renhållningsföreskrifter	TK 208/2016	Renhållningschef
14.20	8	Förberedelse för fiberanslutning till kommunala tomter	TK 252/2016	Förvaltningschef
14.30		<i>Paus</i>		
14.50	9	Remissvar - Översiktsplan	TK 196/2016	Förvaltningschef
15.00	10	Försäljning av tomter på Södra Horsby Etapp 1	TK 251/2016	Förvaltningschef
15.10	11	Förslag om hyresrabatt på Gäsenegårdens trygghetsboende	TK 253/2016	Ordförande

---

Meddelandeförteckning

1	FSG-protokoll	-	Handlingarna presenteras på sammanträdet
2	Detaljplan Tallen (beslut från KS)	Postlista TK 10/2016	
3	Detaljplan Östergården (beslut från KS)	Postlista TK 11/2016	
4	Framtida bebyggelse i tätort (beslut från KS)	Postlista TK 12/2016	
5	Remiss – Lokala ordningsföreskrifter (beslut om remissvar på nästa möte)	TK 254/2016	
6	Plankommittén (beslut från KS)	TK 244/2016	

Delegeringsbeslut

Anmälan av delegeringsbeslut under perioden 2016-06-10 – 2016-09-01	-	Handlingarna presenteras på sammanträdet
---	---	--

2016-08-10

HERRLJUNGA KOMMUN

Månadsuppföljning avseende Tekniska nämnden t o m juli 2016

Ansvarsområde	Ansvar	År Prognos	År Budget	År Diff
50 Bostadsanpassning	500 Nämnd	270	270	0
50 Bostadsanpassning	501 Bostadsanpassning	964	1 164	200
Summa Bostadsanpassning		1 234	1 434	200
51 Mark	511 Mark	220	220	0
Summa Mark		220	220	0
52 Skog	521 Skog	-520	-220	300
Summa Skog		-520	-220	300
54 Gata Park	541 Gata Park	11 803	10 080	723
Summa Gata Park		11 803	10 080	723
55 Fastighet	550 Fastighet	1 575	0	575
55 Fastighet	551 Omsorgsfastigheter	-915	0	915
55 Fastighet	552 Grundskolafastigheter	-925	0	925
55 Fastighet	553 Gymnasiskolfastigh	-240	0	240
55 Fastighet	554 Barnomsorgsfastigsh	-139	0	139
55 Fastighet	555 Familjecentral	0	0	0
55 Fastighet	556 Förvaltningsfastigheter	-160	0	160
55 Fastighet	557 Räddningstjänstfastigh	-89	0	89
55 Fastighet	558 Övriga fastigheter	-535	0	535
55 Fastighet	559 Reglering- och san.fast	0	0	0
Summa Fastighet		-1 428	0	1 428
56 Måltid	561 Måltider	-127	0	127
Summa Måltid		-127	0	127
57 Tvätt	571 Tvätten	90	0	-90
Summa Tvätt		90	0	-90
58 Förvaltningsledning	581 Förvaltningsledning	-915	0	915
58 Förvaltningsledning	582 Personalkaffe	145	145	0
Summa Förvaltningsledning		-770	145	915
59 Lokalvård	591 Lokalvård	0	0	0
Summa Lokalvård		0	0	0
70 Fritidsverksamhet	700 Fritidsverksamhet	6 944	6 944	0
Summa Fritidsverksamhet		6 944	6 944	0
Skattefinansierad verksamhet		17 446	18 603	1 157
53 Renhållning	533 Renhållning	300	300	0
Summa Renhållning		300	300	0
Taxefinansierad verksamhet		300	300	0

Tekniska nämnden, skattefinansierat.

Nämnd Enligt budget.

Bostadsanpassning Prognostiserar ett överskott på 200tkr på grund av färre ärenden än budgeterat.

Mark Enligt budget.

Skog En ökad avverkning om 300 tkr är prognostiserad, i linje med åtgärdsförslaget.

Gata/Park Prognosen ligger oförändrad på -1 723. Prognosen baseras på att man enligt åtgärdsförslaget minskar ner på barmarksunderhållet med 100tkr samt att vi inte har avskrivningar i samma utsträckning som vi budgeterat för. Vi har nu fått alla fakturor för vinterväghållningen i tätorten, och beloppet blev 100 tkr lägre än vad som tidigare har prognostiserats.

Fastighet Fastighet kommer tyvärr inte att lämna ifrån sig ett så stort överskott som det tidigare var planerat. Detta beror på att EPC projektet fas 2 är igång och har resulterat i 455 tkr i uppstartskostnader som fakturerats. Detta är kostnader som var tänkta att ingå i den leasinglösning som är beslutad för projektet. Det utreds nu huruvida dessa kostnader, går att krediteras för att sedan flyttas över och ingå i leasingkostnaden.

Måltider Prognosen avviker positivt med 127 tkr, i linje med åtgärdsförslaget. Justeringen beror på minskade personalkostnader samt återhållsamhet när det gäller förbrukningsmaterial.

Tvätten Tvätten har en negativ prognos och överskrider budget med 90 tkr. Avvikelsen beror till största del på minskade intäkter.

Förvaltningsledning Prognosen ligger oförändrad sedan senaste uppföljningen. Investeringsstakten i kommunen kommer att öka betydligt framöver och i samband med detta så har tidpunkten för utfördelning av byggherrekostnader justerats. Istället för att fördela ut byggherrekostnaderna vid projekts slut, så kommer förvaltningen framöver att fördela dessa en gång per år (detta gäller större projekt som ej är aktiverade). Detta bidrar till jämnare intäkter gällande byggherrekostnader, kommande år, samt en positiv prognos med -856 tkr för 2016.

Personalkaffe Enligt budget.

Lokalvård Enligt budget.

Fritidsverksamhet Enligt budget.

Information 2

Tekniska nämnden, taxefinansierat.

Renhållning Enligt budget.

Ekonomiavdelningen

Linn Marinder

Controller

Tekniska förvaltningen

Alfred Dubow

Teknisk chef

Renhållningsföreskrifter 2016

Bakgrund

Enligt miljöbalken (SFS 1998:808) ska varje kommun upprätta en renhållningsordning som antas av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen består av renhållningsföreskrifter och en avfallsplan. Herrljunga kommuns nu gällande renhållningsföreskrifter antogs av KF 2011-02-01, § 12.

I bifogad reviderad version finns framförallt följande ändringar:

- Nya abonnemangstyper för hämtning av kärlavfall, § 8.
- Matavfall sorteras i avsedda papperspåsar i separata kärl, 12 §.
- Ny paragraf gällande sluttömning av enskilda avlopp vid anslutning till kommunalt VA, § 17.
- Ny paragraf gällande tömning av fosforfällor, § 18.
- Ny paragraf gällande uppställningsplats för avfallsbehållare, § 22.
- Kompostering av matavfall ska ske i en varmkompost, § 30
- Medgivande om miniservice kan komma att återkallas om matavfall trots uppgifter om kompostering lämnas för hämtning, § 32.
- Tillägg om att det vid synnerliga skäl kan medges dispens för glesare tömning än vartannat år för enskilda avlopp, § 33.
- Byte till mindre sopkärl blir kostnadsfritt för abonnenten, § 34.
- Två närboende fastighetsägare med gemensam behållare ska inneha abonnemang Matavfall eller Hemkompost och debiteras vardera en grundavgift, § 35.
- Vid upprepad felsortering av matavfall har kommunen rätt att ändra abonnemangsform, § 40.
- Hämtning av farligt avfall med turbil sker två gånger om året, bilaga till renhållningsföreskrifter.

Förvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämnden antar tekniska förvaltningens förslag till nya renhållningsföreskrifter och överlämnar förslaget till kommunfullmäktige för fastställande.

Fredrik Olsson
vik Renhållningschef

Herrljunga kommun

Renhållningsföreskrifter

Inledande bestämmelser

Tillämpliga föreskrifter

1 § För kommunens avfallshantering gäller

- miljöbalken (1998:808) och avfallsförordningen (2011:927),
- föreskrifter om avfallshantering i förordningar utfärdade med stöd av miljöbalken och andra författningar.

Utöver de författningar som anges i första stycket gäller dessa renhållningsföreskrifter.

Definitioner

2 § Termer och begrepp som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen. I övrigt används följande begrepp med de betydelser som här anges:

1. Med **hushållsavfall** avses avfall som kommer från hushåll och därmed jämförligt avfall från annan verksamhet.
2. Med **grovavfall** avses, i enlighet med 5 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2004:4) om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall, hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.
3. Med **fastighetsinnehavare** avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall anses som fastighetsägare.
4. Med **nyttjanderättshavare** avses den som, utan att omfattas av fastighetsinnehavarebegreppet, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.
5. Med **behållare** avses säck och kärl eller någon annan anordning för uppsamling av hushållsavfall.

Kommunens ansvar för renhållning, information och tillsyn

3 § Tekniska nämnden har verksamhetsansvar för hanteringen av hushållsavfall i kommunen, med särskilt ansvar för att hushållsavfall som utgörs av farligt avfall samlas in och transporteras till en behandlingsanläggning. Med begreppet kommunen avses Herrljunga kommun i den fortsatta föreskriften.

Hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar utförs av den eller dem som kommunen anlitar för ändamålet, nedan kallad renhållningsentreprenören.

4 § Tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken utförs av bygg- och miljönämnden. För prövning samt för tillsyn som behövs för medgivet undantag §§ 29-38 har bygg- och miljönämnden rätt att ta ut avgift från fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare med stöd av 27 kap. miljöbalken.

5 § Tekniska nämnden informerar hushållen om de insamlingssystem som finns för avfall med producentansvar t ex förpackningar och tidningar samt för avfall från elektriska och elektroniska produkter som är tillgängliga i kommunen.

Fastighetsinnehavares och nyttjanderättsinnehavares ansvar för betalning, information och abonnemangsväl

6 § Avgift skall betalas för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har meddelat med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken.

7 § Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare är skyldig att i behövlig omfattning informera den eller dem som bor i eller är verksamma i fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

8 § Fastighetsinnehavare ska välja något av de tre nedanstående abonnemangen för hämtning av hushållsavfall. De som inte gör ett aktivt val tilldelas av kommunen abonnemanget: Blandat avfall.

1. Matavfall: insamling av matavfall och restavfall i separata kärl
2. Kompostering: matavfall sorteras ut och placeras i en varmkompostbehållare på fastigheten som ska vara godkänd av Bygg- och miljönämnden
3. Blandat avfall: matavfall och restavfall i samma kärl osorterat

Hushållsavfall

Sortering av avfall

9 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare skall sortera ut följande avfallsslag och hålla det skilt från annat avfall:

- Annat avfall än hushållsavfall (inklusive bygg- och rivningsavfall från omfattande byggverksamhet på fastigheten)
- Avfall som omfattas av producentansvar: förpackningar, returpapper, avfall från elektriska och elektroniska hushållsprodukter, glödlampor och vissa belysningsarmaturer samt däck och bilar
- Kasserade bilbatterier
- Kasserade små batterier. Innehåller kasserade produkter lösa batterier ska dessa plockas ur. Är batterierna inbyggda i produkten behandlas den som elavfall.

Dessutom skall fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare sortera ut följande avfallsslag:

- Grovavfall
- Hushållsavfall som i utsorterade fraktioner utgörs av farligt avfall
- Läkemedel

Fastighetsägare eller nyttjanderättshavare skall också sortera ut följande avfallsslag när de förekommer i hushållet:

- Icke-brännbart hushållsavfall
- Matavfall (gäller abonnenter med insamling av matavfall eller hemkompostering)
- Trädgårdsavfall
- Slam
- Stickande och skärande avfall

Närmare anvisningar om sortering och avlämning anges i bilagan till föreskrifterna.

10 § Fastighetsinnehavare skall säkerställa möjligheter att sortera ut och hålla åtskilda de avfallsfraktioner som enligt dessa föreskrifter skall överlämnas till renhållningsentreprenören för borttransport.

Skyldighet att överlämna hushållsavfall

11 § Hushållsavfall under kommunens ansvar skall lämnas till renhållningsentreprenören om inte annat sägs i dessa föreskrifter eller i bilagan till dessa föreskrifter.

Utsorterade avfallsslag hämtas i särskild ordning vid fastigheten eller skall lämnas på plats som anvisas i bilagan. Det utsorterade avfallet skall transporteras bort från fastigheten så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår.

Emballering av hushållsavfall, fyllnadsgrad och vikt

12 § I behållare och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall för vilket behållaren och förvaringsplatsen är avsedd. Avfall som läggs i behållare skall vara inlagt i påse eller paket av lämpligt material och storlek. Det paketerade avfallet skall vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas. Avfall skall vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer. Vid abonnemangsform Matavfall ska matavfallet sorteras ut i en av kommunen anvisad papperspåse och placeras i kärl avsett för matavfallsinsamling. Anvisningar om vilket avfall som skall sorteras ut samt var detta avfall skall lämnas beskrivs i bilagan.

13 § Behållare får inte fyllas mer än att den lätt kan tillslutas. Den får inte heller vara så tung att det blir uppenbara svårigheter att flytta den eller att arbetsmiljökrav inte kan tillgodoses.

Anskaffande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning

14 § I kommunen används följande behållare och utrustning för uppsamling av olika avfallsslag: 140 liter, 190 l, 240 l, 370 l, 660 l och 800 l kärl. Kärlen är genom identitetsmärkning knutna till den fastighet där de är utplacerade. Dessutom finns containersystem med volymer om 3 m³ och större.

15 § Kärl och säckar tillhandahålls genom renhållningsentreprenören. Vid tecknande av abonnemang Matavfall tillhandahålls påsar och påshållare via renhållningsentreprenören. Fastighetsinnehavaren har ansvar för rengöring och tillsyn av kärl. Andra behållare såsom säckhållare och slamtankar anskaffas, installeras och underhålls av fastighetsinnehavaren.

Fastighetsinnehavaren ansvarar för och bekostar installation och underhåll av övriga inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshanteringen.

16 § Behållare skall vara tillgängliga och ges service i form av återkommande underhåll och tillsyn för att förebygga driftavbrott och olägenhet såsom buller, lukt och dylikt. Såväl behållare som de inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshantering skall installeras och underhållas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras. Behållare skall vara uppställda så att hantering med den utrustning som används i kommunens renhållningssystem kan ske och att hämtning underlättas. De skall placeras så att de kan hämtas med sidlastande bil där sådan används och baklastande bil där sådan används.

Slamavskiljare, fettavskiljare, och slutna tankar skall vara lätt tillgängliga för tömning. Om tömning ej går att utföra debiteras en framkörningsavgift enligt fastställd taxa. Lock eller manlucka skall kunna öppnas av en person och får inte vara övertäckt när tömning skall ske. Fastighetsinnehavaren ansvarar för anläggningens skötsel och underhåll samt för att återställa funktionen efter tömning. Avstånd mellan uppställningsplats för slamsugningsbil och slambrunn får inte överstiga 25 meter såvida inte särskilda skäl föreligger. Minireningsverk ska vara försedda med tömningsanvisningar.

17 § Vid anslutning till kommunalt avloppsnät ska befintlig enskild avloppsanläggning sluttömmas. Fastighetsinnehavaren ansvarar för beställning av sluttömningen samt avslutande av abonnemanget för slamtömningen. Efter sluttömning får anläggningen inte användas. Sluttömning beställs hos Renhållningsentreprenören.

18 § Vid hämtning/tömmning av filetermaterial i säck ska utrymme för kranfordon finnas. Filtermaterialet ska vara förpackat och tillgängligt på ett sådant sätt att hämtning kan utföras. Eventuella instruktioner som behövs i samband med hämtning ska tillhandahållas av fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren.

19 § Renhållningsentreprenören skall ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbetet skall utföras. Nycklar, portkoder och dylikt skall vid begäran om hämtning lämnas till renhållningsentreprenören. Ändringar skall utan anmaning meddelas renhållningsentreprenören.

Hämtnings- och transportvägar

20 § Hämtning av hushållsavfall sker normalt vid fastighetsgränsen eller vid en av kommunen anvisad plats inom rimligt gångavstånd. I annat fall skall fastighetsinnehavaren och kommunen tillsammans med renhållningsentreprenören komma överens om att avfallet hämtas vid någon annan plats. Behållare skall normalt ställas vid fastighetsgräns så nära uppställningsplats för hämtningsfordon som möjligt såvida inte särskilda skäl föreligger häremot eller det är fråga om tömning av särskilda behållare såsom slamavskiljare och fettavskiljare.

21 § Fastighetsinnehavaren skall se till att transportväg fram till behållarens hämtnings- och tömningsplats hålls i farbart skick.

Transportvägen skall röjas från snö och hållas halkfri. Enskild väg som utnyttjas vid hämtning av hushållsavfall skall vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar för hämtningsfordon.

Om farbar väg inte kan upprättas skall fastighetsinnehavaren avlämna avfallet på plats som överenskommes med kommunen i samråd med renhållningsentreprenören.

22 § Uppställningsplats för avfallsbehållare och vägen fram till denna ska vara lättframkomlig för hämtningspersonalen. Avfallsbehållare ska vara placerad så att hämtningen kan ske utan olycksrisker. Hämtning kräver att vägen ut till sopbilen är plan, utan trösklar, trappsteg och kraftig lutning.

Hämtningsområde och hämtningsintervall

23 § Kommunen utgör ett hämtningsområde.

24 § Ordinarie hämtning av hushållsavfall sker med nedanstående intervall:

- varannan vecka för fastighetsägare som har lite avfall sker hämtning av 140 l eller 190 l kärl var åttonde vecka (miniservice, §32). Flerbostadshus, verksamheter och samfälligheter har möjlighet till tätare tömning.

- hämtning för fritidsboende sker med 11 hämtningar varannan vecka under tiden maj t o m sep
- Tömning av slam från enskilda tankar, slamavskiljare och fettavskiljare sker minst en gång per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i tanken/avskiljaren. För fastighetsägare med låg belastning kan man ansöka om utsträckt tömningsintervall. Villkoren framgår i § 33.

25 § Särskild hämtning kan beställas av nedanstående avfallsslag enligt renhållningsentreprenören anvisningar:

- Grovavfall (Enskild hämtning eller enligt bilaga).
- Trädgårdsavfall vid ordinarie hämtstället. Extratjänst som kan beställas hos renhållningsentreprenören och innebär hämtning av 370 l kärl med tömning varannan vecka under maj tom oktober.
- Förpackningar och returpapper vid ordinarie hämtstället. Extratjänst som kan beställas hos renhållningsentreprenören.

Enskild hämtning sker mot särskild avgift till renhållningsentreprenören.

Särskilt om hushållsavfall från verksamheter

26 § Hushållsavfall från verksamheter skall hållas skilt från annat avfall än hushållsavfall. För hushållsavfall från verksamheter gäller 9-25 §§ om ej annat anges nedan.

Tömning av slam från slamavskiljare, fettavskiljare och slutna sker minst en gång per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i tanken/avskiljaren.

Annat avfall än hushållsavfall

Uppgiftsskyldighet

27 § Den som yrkesmässigt bedriver verksamhet där det uppstår annat avfall än hushållsavfall skall på begäran av bygg- och miljönämnden lämna de uppgifter i fråga om avfallets art, sammansättning, mängd och hantering som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.

28 § Den som yrkesmässigt tillverkar, till Sverige för in eller säljer en förpackning eller en vara som är innesluten i en sådan förpackning, skall på anmodan av bygg- och miljönämnden lämna de uppgifter i fråga om förpackningsavfallets art, sammansättning, mängd och hantering som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.

Undantag

Eget omhändertagande av hushållsavfall

29 § Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan. Torrt trädgårdsavfall som inte kan utnyttjas för kompostering får eldas endast om det kan ske utan att olägenhet uppstår och det i övrigt inte strider mot författning eller lokala hälsöfreskrifter. Föreskrifter om förbud mot eldning, helt eller delvis, till skydd för människohälsa och miljö utfärdas av Räddningstjänsten med stöd av förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor eller annan författning samt brandriskvarning måste beaktas.

30 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själv avser att kompostera annat hushållsavfall än trädgårdsavfall från fastigheten, t.ex. matavfall skall anmäla detta skriftligen till bygg- och miljönämnden. Kompostering av matavfall på fastigheten ska ske i varmkompost (isolerad och skadedjurssäker behållare) och hanteras på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Fastigheten skall ge utrymme för användning av den erhållna komposten. Anmälan om kompostering gäller endast för den nyttjanderättshavare som gjort anmälan.

31 § Tillstånd till eget omhändertagande av slam eller urin kan ges efter ansökan. Slam och urin skall hanteras så att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår. I ansökan skall beskrivas om spridning skall ske på egen fastighet eller till annan godkänd mottagare. Ansökan görs hos bygg- och miljönämnden som ska översända kopia på beslutet till renhållningsentreprenören och renhållningsavdelningen.

Utsträckt hämtningsintervall

32 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare kan efter ansökan ges tillstånd till miniservice. Ansökan om miniservice kan godkännas om hushållet komposterar allt matavfall samt även sorterar ut producentansvarsmaterial som lämnas på avsedd plats. Miniservice innebär hämtning var åttonde vecka under förutsättning att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Kärlet ställs ut för tömning vid ordinarie hämtningstillfälle för området på en plats som kommunen och renhållningsentreprenören anvisar. Tillstånd gäller endast för den fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som gjort anmälan. Vid skifte av fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare krävs ny ansökan.

Ansökan om miniservice görs hos bygg- och miljönämnden.

Medgivande om miniservice kan komma att återkallas om kommunen konstaterar att matavfall trots uppgifterna om kompostering lämnas för hämtning eller om kommunen på annat sätt gör sannolikt eller kommer fram till att matavfall från fastigheten inte omhändertas på det sätt som medgivits.

33 § Tömningsintervallet för slam från enskild avloppsanläggning kan efter tillståndsansökan till bygg- och miljönämnden förlängas till en gång vartannat år. Tillstånd gällande utsträckt tömningsintervall kan ges om hushållets belastning är låg t.ex. fritidshus eller ensamhushåll. Vid synnerliga skäl kan längre tömningsintervall än en gång vartannat år medges. Prövning sker då i det enskilda fallet.

Tömningsintervallet för anläggning enbart kopplad till BDT (bad, disk, tvätt) kan efter prövning av bygg- och miljönämnden förlängas till maximalt var fjärde år.

Bygg- och miljönämnden beslutar om tillståndets giltighetstid samt under vilka villkor tillståndet beviljas. Vid skifte av fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare krävs ny ansökan.

Mindre avfallsbehållare eller gemensam avfallsbehållare

34 § Utbyte av befintlig avfallsbehållare till ett mindre kan medges om bestämmelserna i dessa föreskrifter 12 § om fyllnadsgrad och vikt beaktas och under förutsättning att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Ansökan om kärlobyte sker till renhållningsentreprenören. Vid byte till mindre kärlobyter ingen avgift.

35 § Två närboende fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare kan, efter ansökan till bygg- och miljönämnden, medges tillstånd att använda gemensam avfallsbehållare med abonnemang Matavfall eller Kompostering. Den gemensamma avfallsmängden ska kunna inrymmas i kommunens standardkärl om 140 l eller 190 l. Gemensam behållare godkänns under förutsättning att bestämmelserna i dessa föreskrifter 12 § om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. De två närboende fastighetsinnehavarna eller nyttjanderättshavarna betalar vardera en grundavgift och delar kostnaden för den rörliga tömningsavgiften. Anmälan om gemensam behållare gäller endast för den fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som gjort anmälan.

Uppehåll i hämtning

36 § Uppehåll i avfallshämtning vid permanentbostad kan, efter ansökan till bygg- och miljönämnden, medges fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren då fastigheten inte kommer att utnyttjas under en sammanhängande tid om minst tre månader.

Uppehåll i avfallshämtning vid fritidshus kan, efter ansökan till bygg- och miljönämnden, medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas under hela hämtningsperioden.

Ansökan skall lämnas till den bygg- och miljönämnden senast en månad före den avsedda uppehållsperioden.

37 § Uppehåll i slamtömning kan, efter ansökan till bygg- och miljönämnden, medges fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren då fastigheten inte kommer att utnyttjas under en sammanhängande tid av minst ett år. Vi uppehåll gällande slutna tank krävs att avloppsanläggningen inte använts sedan senaste tömning.

Uppehåll i slamtömning kan också medges för lantbrukare med möjlighet till eget omhändertagande samt övriga fastighetsinnehavare med tillstånd enligt lokala hälsoföreskrifter.

Bygg- och miljönämnden beslutar om tillståndets giltighetstid samt under vilka villkor tillståndet beviljas.

Befrielse från skyldigheten att överlämna hushållsavfall till kommunen

38 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själv kan ta hand om allt sitt hushållsavfall på ett sätt som är betryggande för människors hälsa och miljön, kan efter ansökan till bygg- och miljönämnden om det finns särskilda skäl, befrias från skyldigheten att lämna avfall till kommunen för transport, bortskaffande och återvinning. Befrielse från grundavgift kan inte erhållas om abonnenten använder sig av kommunens återvinningscentral(er) då de finansieras av renhållningstaxan.

Återkallelse av beslut

39 § Medgivande till undantag från renhållningsordningens föreskrifter kan återkalla enligt nedanstående punkter:

- Om förhållandena ändras så att de förutsättningar som gällde när undantaget medgavs inte längre föreligger.
- Om fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättsinnehavaren lämnat felaktiga uppgifter som legat till grund för medgivandet.
- Om hantering inte sker efter i medgivandet angivna villkor.
- Om hanteringen visar sig orsaka olägenhet ur miljö- eller hälsosynpunkt.

Överträdelser

40 § Kontroll av renhet på källsorterat hushållsavfall kan förekomma vid hämtning och i form av stickprovskontroller. Vid upprepad felsortering av matavfall har kommunen rätt att ändra abonnemangen Matavfall eller Hemkompostering till Blandat avfall.

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter träder i kraft XXXX-XX-XX då Renhållningsordning beslutad av kommunfullmäktige 2011-02-01 upphör att gälla.

Bilaga till föreskrifterna

Anvisningar om sortering och överlämnande av avfall

Av kommunens renhållningsföreskrifter och övriga tillämpliga föreskrifter följer att nedan uppräknade avfallsslag skall utsorteras. Avfallet lämnas på den vid respektive avfallslag anvisad plats.

Kärlavfall

Hushållsavfall som läggs i kärl ska vara sorterat och förpackat enligt gällande anvisningar i fraktionerna matavfall och blandat avfall.

Farligt avfall

Farligt avfall lämnas på återvinningscentralerna i Herrljunga eller Annelund. Hämtning av farligt avfall sker två gånger per år med turbil. Turbilen är uppställd på sammanlagt 6 platser i kommunen per gång. Renhållningsentreprenören annonserar i god tid innan insamling. Följande produkter eller ämnen utgör exempel på vad som skall hanteras som farligt avfall:

- Färg-, lackavfall samt hartser
- Limavfall (exempel kontaktlim, epoxilim, spackel)
- Lysrör (exempelvis lågenergilampor, solarierör, halogenlampor, vanliga lysrör)
- Lösningsmedel
- Fotokemikalier (exempelvis fix och framkallare)
- Bekämpningsmedel
- Sprayburkar
- Annat starkt surt eller starkt alkaliskt avfall (exempelvis frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalkningsmedel)
- Avfall som innehåller kvicksilver (exempelvis termometrar, barometrar, reläer)
- Gammal medicin lämnas på apotek.

Batterier

- Enligt förordningen (2008:834) om batterier är hushållen skyldiga att sortera ut batterier.
- Batterier skall lämnas vid kommunens återvinningscentraler eller uppsatta batteriholkar. Batteriholkarnas placering visas på kommunens hemsida.
- Produkter med inbyggda miljöfarliga batterier skall lämnas vid försäljningsställen.
- Bilbatterier och andra större startbatterier skall lämnas vid försäljningsställen eller kommunens återvinningscentraler.

Förpackningar och returpapper

- Tidningar samt förpackningar av metall, kartong, plast, och glas lämnas vid en återvinningsstation. En aktuell förteckning av återvinningsstationer redovisas på Herrljunga kommuns hemsida. Fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar kan beställas av renhållningsentreprenören mot en extra avgift.

Grovavfall

Grovavfall är sådant skrymmande avfall från hushållen som inte rymms i eller av andra skäl inte kan läggas i behållare för hushållsavfall. Grovavfall är exempelvis uttrangerade möbler, cyklar och liknande.

- Grovavfall från hushållen (skrymmande hushållsavfall) kan lämnas vid återvinningscentralerna i Herrljunga eller Annelund
- Fastighetsnära insamling av grovavfall kan beställas av renhållningsentreprenören mot en extra avgift.
- Kasserade kylskåp och frysar samt avfall av elektriska och elektroniska produkter, hanteras på samma sätt som grovavfall ovan.

Omhändertagande av döda sällskapsdjur eller avfall från husbehovsjakt

- Kan grävas ned på egen fastighet om det kan ske utan olägenhet, alternativt kontakta djursjukhus för kremering.

Förberedelse för fiberanslutning till kommunala tomter

Sammanfattning

Utbyggnad av fiber till kommunens hushåll har påbörjats och vissa områden är anslutna, både i och utanför tätorterna. När fiberföreningar eller Herrljunga Elektriska ansluter ett område har kommunen möjlighet att förbereda för fiberanslutning för de obebyggda tomter som kommunen säljer.

Kommunen får inte bjuda på fiberanslutningen, men kan ta ut kostnaden vid försäljning av tomten. En köpare kan då få fiber inkopplat snabbare än vad som annars hade varit möjligt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Förslag till beslut

Förberedelse för fiber till kommunala tomter beslutas som ett inriktningsmål för förvaltningen. Kostnaden ska läggas till tomtpriiset vid försäljning.

Alfred Dubow

Teknisk chef

Expedieras till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet

Remissvar översiktsplan

Sammanfattning

Tekniska nämnden har beretts möjlighet att yttra sig över innehållet i förslaget till kommunens översiktsplan.

Beslutsunderlag

Förslag till översiktsplan

Presidiets förslag till beslut

Förslaget till översiktsplan tillstyrks.

Börje Aronsson

Ordförande teknisk nämnd

Osborn Eklund

Vice ordförande teknisk nämnd

Expedieras till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet

Försäljning av tomter på Södra Horsby Etapp 1

Sammanfattning

Försäljningen av tomter i bostadsområdet Södra Horsby Etapp 1 påbörjades under 2015. Till en början erbjöds tomterna i etapp 1b medan försäljningen i området 1a beslutades avvakta med. Området 1a (B, C, D, E i kartan) innehåller 20 tomter för enbostadshus samt tomtmark avsedd för flerbostadshus.

Under 2015 och 2016 har diskussioner förts med föreningen Bobygget, som har varit intresserade av att förverkliga projekt Bobygget på området 1a. Nu görs bedömningen att efterfrågan på villatomter överstiger föreningen Bobyggets nuvarande möjligheter att förverkliga projektet. Projektet har avrapporterats i Kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Karta

Förslag till beslut

Förvaltningen uppdras att påbörja försäljningen av resterande tomter på Södra Horsby Etapp 1.

Kommunstyrelsen uppmanas att planera för projekt Bobygget och dess intentioner i kommande bostadsområde om intresse finns från föreningen.

Alfred Dubow

Teknisk chef

Expedieras till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet

LANTMÄTERIET

A2L

Nybildade fastigheter figur 1-34 = Horsby 2:63-2:96

Teknisk beskrivning, se aktbilaga TBE1.
Beskrivning, se aktbilaga BE1.

Nya gränser: 1335-1336-1337-1338-1350-1351-1352-1353-1335, 1336-1352, 1337-1351, 1339-1340-1341-1342-1343-1344-1345-1346-1347-1348-1349-1339, 1341-1347, 1342-1346, 1354-1355-1356-1357-1358-1359-1360-1361-1362-1363-1364-1365-1366-1354, 1355-1364, 1356-1363, 1357-1362, 1367-1368-1369-1370-1371-1372-1373-1374-1375-1376-1377-1378-1379-1380-1381-1367, 1369-1379, 1370-1378, 1371-1376, 1382-1383-1384-1385-1386-1387-1388-1389-1390-1391-1392-1393-1394-1395-1396-1397-1398-1399-1400-1401-1402-1403-1404-1405-1406-1407-1382, 1384-1406, 1385-1404, 1386-1402, 1388-1400, 1389-1398, 1390-1397, 1392-1395, 1408-1409-1410-1411-1412-1413-1414-1431-1432-1433-1434-1435-1436-1437-1438-1439-1440-1408, 1410-1437, 1412-1434, 1415-1416-1417-1418-1419-1420-1421-1422-1423-1424-1425-1426-1427-1428-1429-1430-1415, 1417-1427, 1419-1424, 1464-1465-1466-1467-1468-1469-1470-1471-1472-1473-1474-1464, 1471-1464, 1448-1449-1450-1451-1452-1453-1454-1455-1456-1457-1458-1448, 1450-1457, 1441-1442-1443-1444-1445-1446-1447-1459-1460-1461-1462-1463-1441 samt 1444-1461

Fasadmått (i meter) som inte redovisas i kartan:
1376-1377=2,81 1364-1365=4,91 1359-1360=2,75 1387-1388=3,75
1422-1423=4,17 1471-1472=5,07 1452-1453=6,72 1453-1454=1,50
1454-1455=3,00

Rättigheter och samfälligheter kan vara ofullständigt redovisade.
Förrättningskartan innehåller detaljer med olika kvalitet.

Beteckningarna för de nybildade fastigheterna är preliminära och gäller först sedan förrättningen registrerats i fastighetsregistret.

Teckenförklaring

- Gränspunkt
- Stenmur, mittlinje
- ① Figur

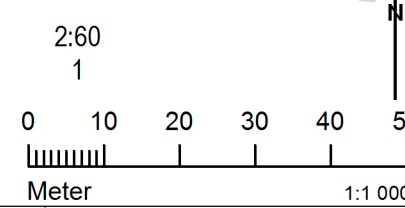
BERGA Trakt

- Byggnad
- ▬ Traktörväg
- ▬ Bilväg
- Bäck/Dike
- Fastighetsgräns, gällande
- Fastighetsgräns, blivande
- 1:2
3 Fastighetsbeteckning, gällande
- 1:2
3 Fastighetsbeteckning, blivande

Förrättningskarta
2016-05-16
Avstyckning från Horsby 2:60

Kommun: Herrljunga
Län: Västra Götaland

Robin Zachrisson
Förrättningslantmätare

Förslag om hyresrabatt på Gäsenegården

Sammanfattning

Gäsenegården, Stationsvägen, i Ljung har flera lediga lägenheter för trygghetsboende. Det gynnar både den enskilde och kommunen som helhet om de som är äldre och har begynnande behov av ett annat boende erbjuds möjlighet att flytta till Gäsenegården.

Hyresrabatt, nedsatt hyra under en kortare period, skulle kunna fungera för att motivera de som har behov att flytta till Gäsenegården. Samtidigt hjälper det till att få resterande lägenheter uthyrda.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse

Förslag till beslut

Förvaltningen uppdras att utreda och införa hyresrabatt på Gäsenegården.

Börje Aronsson

Ordförande tekniska nämnden

Osborn Eklund

Vice ordförande tekniska nämnden

Expedieras till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet

KS § 134

DNR KS 179/2016 313

Ändring av detaljplan - ny bostadsbebyggelse kvarteret Tallen 1-4, Herrljunga centralort

Sammanfattning

Från Herbo, Herrljungabostäder AB, har inkommit en begäran om planändring för kvarteret Tallen 4 i Herrljunga tätort. Kommunens planenhet rekommenderar att detaljplanen ändras för hela eller större delar av kvarteret Tallen i samband med planändringen. Syftet med planändringen är att göra det möjligt att bygga nya flerbostadshus och bygga på befintliga byggnader för att förtäta kvarteret som ligger centralt beläget nära järnvägsstationen. Planen skall också medge lokaler för kontor och mindre verksamheter. Kvartersmark för parkering i anslutning till Hemköps livsmedelsbutik kommer att finnas kvar, men i något mindre omfattning än idag.

Planändringen kommer att följa riktlinjerna från ”Planprogram för de centrala delarna av Herrljunga tätort”, och frågor kring buller, våningshöjder, parkering och flytt av returstation tas upp till behandling och samråd i det programarbetet. Genom föreslagen markanvändning tas befintlig infrastruktur väl tillvara och man gör det möjligt att bygga fler bostäder i Herrljunga och uppfyller på det viset utvecklingsplanens mål att öka antalet invånare. Planändringen har stöd i översiktplanen och kommer att genomföras med standardutförande. Beslut om antagande kan fattas av bygg- och miljönämnden. Plankostnaden tas ut i bygglovsskedet. För kvarteret Tallen gäller idag detaljplaner antagna 1996-06-28 och 1981-04-22.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2016-05-12

Detaljplaner antagna 960528 och 810422

Planprogram för de centrala delarna av Herrljunga tätort. Skiss inför trafikutredning 160502

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen beslutar att uppmana bygg- och miljönämnden att planlägga kvarteret Tallen för bostäder, kontor och verksamheter.
- Plankostnaden tas ut i bygglovsskedet.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen uppmanar bygg- och miljönämnden att planlägga kvarteret Tallen för bostäder, kontor och verksamheter.
2. Plankostnaden tas ut i bygglovsskedet.

Expedieras till: Bygg och miljönämnden, kommunarkitekt

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

KS § 135

DNR KS 177/2016 313

Ändring av detaljplan – ny trafiklösning kring Östergården och Kartholmens industriområde, Herrljunga centralort

Sammanfattning

Plankommittén rekommenderar att detaljplan ändras för bland annat ny trafiklösning kring för Östergården och Kartholmens industriområde.

Bygg- och miljöförvaltningen har i ett förberedande arbete undersökt möjligheterna till en framtida trafiklösning och i samråd med plankommittén kommit fram till att ett skissförslag ”ALT2” bör utredas vidare i ett detaljplanarbete. Föreslagen markanvändning har stöd i översiktsplanen, men medför miljöpåverkan genom föreslagen markanvändning vid Nossan och kan vara av intresse för allmänheten. Planen ska därmed genomföras med utökat förfarande. Bygg- och miljönämnden kan besluta om antagande.

Plankonsult kommer att anlitas för detaljplanarbetet.

För området gäller idag detaljplaner antagna 690828, 781219, 861031, 961126, 990427 och 20111212.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2016-05-09

Skissförslag ”ALT2” som i detta skedet kommer att ligga till grund för planarbetet. Karta som visar områdets läge i Herrljunga tätort.

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen beslutar att uppmana bygg- och miljönämnden att ändra detaljplanen för Östergården och västra delarna av Kartholmens industriområde. Planavtal ska upprättas med Herrljunga Cider AB så att kostnaderna för detaljplanarbetet fördelas på ett lämpligt sätt mellan kommunen och företaget och därefter kan planarbetet påbörjas.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Bygg- och miljönämnden uppmanas att ändra detaljplanen för Östergården och västra delarna av Kartholmens industriområde. Planavtal ska upprättas med Herrljunga Cider AB så att kostnaderna för detaljplanarbetet fördelas på ett lämpligt sätt mellan kommunen och företaget och därefter kan planarbetet påbörjas.

Expedieras till: Bygg- och miljönämnden

KS § 136

DNR KS 238/2016 313

Godkännande av planprogram för framtida bebyggelse i centrala Herrljunga tätort inför tidigt samråd

Sammanfattning

Plankommittén har rekommenderat att kommunstyrelsen delges arbetsmaterialet för "Planprogram för framtida bebyggelse i centrala Herrljunga tätort" som efter godkännande från kommunstyrelsen ska läggas ut på Herrljunga kommuns hemsida för tidigt samråd med alla intresserade i kommunen. Ett samrådsmöte som alla intresserade kommuninvånare bjuds in till kan också bli aktuellt längre fram. Planprogrammets främsta syfte är att skapa förutsättningar att bygga fler bostäder på ett genomtänkt och välavvägt sätt. Frågeställningarna kretsar främst kring hur gatorna, torgen och byggnaderna kan se ut i framtiden när de centrala delarna av Herrljunga tätort förtätas med ny bebyggelse. Trafikfrågor som till exempel principer kring hastigheter och parkering behandlas också.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2016-06-22

Arbetsmaterialet för "Planprogram för framtida bebyggelse i centrala Herrljunga tätort"

Kommunstyrelsen § 35/2016-02-15

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen beslutar att godkänna arbetsmaterialet för "Planprogram för framtida bebyggelse i centrala Herrljunga tätort" för tidigt samråd.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Arbetsmaterialet för "Planprogram för framtida bebyggelse i centrala Herrljunga tätort" godkänns för tidigt samråd.

Expedieras till: Kommunarkitekt

Remiss Lokala ordningsföreskrifter för Herrljunga kommun

Sammanfattning

Herrljunga kommuns nu gällande lokala ordningsföreskrifter behöver uppdateras. Förslaget till nya lokala ordningsföreskrifter har satts samman av tjänstepersoner från kommunstyrelsens förvaltning i samråd med sakkunniga tjänstepersoner. Arbetet har utgått ifrån SKL:s cirkulär gällande lokala ordningsföreskrifter, en omvärldsbevakning har gjorts och Herrljunga kommuns lokala förutsättningar har beaktats. Förslaget utsänds nu på remiss för fortsatt hantering av ärendet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2016-06-16.
Förslag till Lokala ordningsföreskrifter för Herrljunga kommun.
Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Herrljunga kommun KF § 106/1995-12-12.
Cirkulär (1995:41), lokala ordningsföreskrifter.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att förvaltningens förslag till Lokala ordningsföreskrifter för Herrljunga kommun sänds ut på remiss till Herrljunga kommuns politiska partier, Herrljunga kommuns facknämnder, pensionärs- och funktionshinderrådet, trygghet- och trafiksäkerhetsrådet och folkhälsopolitiska rådet.

Anthon Gustavsson
Utredningssekreterare

Daniel Hellström
Nämndsekreterare

Expedieras till:
För kännedom till:

Bakgrund

Nedan följer en sammanfattning hämtad från SKL:s cirkulär gällande lokala ordningsföreskrifter som ger en bakgrund kopplad till dokumentets paragrafer.

Ordningsslagen ger kommuner en möjlighet att utfärda lokala föreskrifter. I 3 kap. ordningsslagen (OL) finns grundläggande bestämmelser om ordning och säkerhet på offentliga platser. Vad som menas med "offentlig plats" anges i 1 kap. 2 § OL. Dessa bestämmelser gäller oavsett vad som föreskrivs i de lokala föreskrifterna. De lokala föreskrifterna skall innehålla ytterligare bestämmelser utöver ordningsslagen om hur den allmänna ordningen skall upprätthållas. Detta betyder att kommunen endast kan meddela föreskrifter som går längre än de allmänna bestämmelserna i ordningsslagen (3 kap. 8 § OL).

Lokala ordningsföreskrifter är subsidiära inte bara till de allmänna ordningsreglerna i ordningsslagen utan också till andra författningar. Det innebär att man inte genom en lokal ordningsföreskrift kan besluta angående frågor som är reglerade i någon annan författning eller som kan regleras med stöd av en sådan. Detta framgår av 3 kap. 12 § OL. Av detta följer t.ex. att renhållningsfrågor, gångbanerenshållning etc. inte skall regleras i de lokala ordningsföreskrifterna, då dessa frågor numera helt regleras i renhållningsslagen och de föreskrifter som kommunen kan utfärda med stöd av den lagen. Andra föreskrifter som inte får förekomma i de lokala ordningsföreskrifterna är förbud mot affischer, banderoller och liknande som inte tar sikte på ordningen, bruk av narkotika på offentlig plats, gatumusik, motorbåtstrafik, vattenskidåkning eller vindsurfing vid badplats, nedskräpning på offentlig plats, klotter på väggar m.m., terrängkörning och föreskrifter om hållande av livräddningsutrustning vid badplatser.

Områden som järnvägsområden, flygplatser, idrottsområden, badplatser m.m. utgör inte enligt detaljplan allmänna platser. Sådana områden har inte generellt förts in under begreppet offentlig plats i OL. En kommun kan därför vid behov föreskriva att vissa områden som är tillgängliga för allmänheten skall jämföras med offentlig plats. Att kommunen jämför vissa områden med offentlig plats innebär emellertid inte att reglerna om krav på tillstånd att få anordna allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar utsträcks till dessa platser.

Polismyndigheten är skyldig att inhämta yttrande från kommunen i tillståndsärenden bara i de fall tillståndsplikt föreligger enligt 3 kap. 1 § OL. Sådan skyldighet föreligger alltså inte när tillstånd behövs på grund av en lokal föreskrift. Enligt 3 kap. 22 § andra stycket OL kan den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot någon lokal ordningsföreskrift dömas till penningböter. Bestämmelser om förelägganden och förverkande finns i 19–21 §§ respektive i 25 § OL.

Lastning av varor m.m.

Föreskriften gäller för tillfälliga störningar, som inte är så allvarliga så att de kan sägas utgöra sanitär olägenhet. Om de utgör sanitär olägenhet skall ingripande istället ske med stöd av hälsoskyddslagen (1982:1080).

Schaktning, grävning m.m.

I ordningsslagen finns en grundläggande bestämmelse om grävning m.m. Enligt 3 kap. 4 § OL skall den som tar upp isränna, gräver, schaktar eller utför liknande arbete vidta de åtgärder som behövs för att förhindra att personer eller egendom kommer till skada. En lokal föreskrift kan behövas när det finns särskilda ordningsproblem. Föreskriften kan mer i detalj reglera sådan verksamhet utifrån hänsyn till allmän ordning. Gatuarbete medför inte att marken används på ett sätt som strider mot det ändamål för vilken platsen har upplåtits och kräver därför inte tillstånd enligt 3 kap. 1 § OL.

Störande buller

Föreskrifter om förbud mot visst buller får förekomma endast i de fall störningarna som föreskriften är avsedd att förebygga direkt riktar sig mot eller skulle drabba trafikanter på offentlig plats. Sådana föreskrifter kan därför inte utfärdas i syfte att i första hand freda de omkringboendes nattro. Föreskriften får inte avse buller som utgör sanitär olägenhet, utan endast buller som stör den allmänna ordningen.

Containrar

Enligt 3 kap. 19 § OL kan polismyndighet utfärda ett föreläggande att ta bort containrar som placerats på en offentlig plats utan nödvändigt tillstånd enligt 1 § eller i strid med villkor som gäller för ett tillstånd. För att en sådan bestämmelse skall bli effektiv krävs det att polisen på ett enkelt sätt kan erhålla uppgifter om containrarnas ägare. En bestämmelse om märkning av containrar är därför lämpligt att ta in i en lokal föreskrift.

Markiser, flaggor och skyltar

Föreskriften har till syfte att upprätthålla den allmänna ordningen på t.ex. gångbanor.

Affisivering

Rätten att sätta upp affischer och dylika anslag på offentlig plats utgör en del av den grundlagsskyddade yttrandefriheten. Därför får lokala ordningsföreskrifter angående affisivering, banderoller och liknande enbart ta sikte på ordningen på den offentliga platsen och föreskriften får inte ta hänsyn till meddelandenas innehåll utan behandla alla åsiktsriktningar lika.

Högtalarutsändningar

Högtalarutsändningar som sker från enskilt område, t.ex. en butikslokal, men som vänder sig till trafikanter på offentlig plats, kan regleras i lokal föreskrift. Högljutt radio- eller CD-spelande som utan att vända sig till allmänheten kan avlyssnas från offentlig plats bör däremot inte kunna regleras genom lokal föreskrift. Återkommande störningar av denna typ utgör i allmänhet en sanitär olägenhet.

Penninginsamling

Enligt 1 § 2 st. förordningen med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (SFS 1993:1632), får kommunerna inte meddela föreskrifter som innebär en inskränkning i den enskildes frihet att framföra ett musikaliskt verk eller något annat konstnärligt verk. Detta betyder att det inte får förekomma lokala ordningsföreskrifter om förbud mot gatamusik. Det är inte heller tillåtet att lokala föreskrifter om penninginsamling ges en sådan utformning att man därigenom reglerar gatamusiken. Tillstånd bör inte krävas när musikanten endast ställer fram en instrumentlåda eller lägger fram ett klädesplagg där åhörarna kan lämna penningbidrag.

Förtäring av alkohol

Lokala föreskrifter om förbud mot alkoholförtäring bör inte meddelas annat än för sådana särskilt angivna platser i en kommun där det finns starka skäl för det. Ett sådant förbud bör inte omfatta samtliga offentliga platser utan endast de platser där ett sådant förbud är särskilt motiverat från ordningssynpunkt, t.ex. området kring ett torg eller någon annan offentlig plats som är livligt trafikerad. I princip kan förbudet omfatta alla alkoholhaltiga drycker dvs. även mellanöl och lättöl. Det torde emellertid vara att lägga onödigt tvång på allmänheten att föreskriva förbud mot förtäring av t.ex. lättöl.

Camping

Ett förbud mot camping på vissa offentliga eller därmed jämställda platser kan vara motiverat från ordningssynpunkt. I ordningslagen har inte införts några generella ordningsregler för campingverksamhet.

Hundar

Enligt förarbetena till ordningslagen (prop. 1992/93:210 s. 228) kan lokala föreskrifter om hundar avse kopplingstvång, upplockningstvång och förbud mot att låta hundar vistas på vissa platser. Enligt lagen (1943:459) om tillsyn över hundar och katter skall hundar och katter hållas under sådan tillsyn att de inte orsakar skador eller avsevärda olägenheter. För att förhindra ordningsstörningar kan man därutöver införa lokala föreskrifter om hållande av hundar. Lokala föreskrifter om kopplings- eller upplockningstvång bör lämpligen gälla både för hundens ägare och vårdare, dvs. även rent tillfälliga vårdare. Föreskrifter att tigar skall hållas kopplade under löptid och om att alla hundar skall ha halsband kan meddelas i lokala föreskrifter.

Enligt tillsynslagen finns möjlighet att ta om hand en hund som springer lös inom områden där det finns vilt, dvs. främst i naturen. Någon lagreglerad möjlighet att omhänderta hundar som springer lösa utan tillsyn inom stadsområden har inte införts i denna lag. Det föreligger inte något hinder mot lokala föreskrifter om omhändertagande av lösa hundar och katter inom stadsområden bör någon sådan föreskrift inte införas. Omhändertagande av lösa hundar och katter torde kunna ske med stöd av hittegodslagen.

Fyrverkeri och andra pyrotekniska varor

I ordningslagen finns en grundläggande bestämmelse om tillstånd för användning av pyrotekniska varor. Enligt 3 kap. 7 § OL får pyrotekniska varor inte användas utan tillstånd av polismyndighet, om användningen med hänsyn till tidpunkten, platsens belägenhet och övriga omständigheter innebär risk för skada på eller någon beaktansvärd olägenhet för person eller egendom. Av 3 kap. 9 § OL framgår att kommunen får meddela ytterligare föreskrifter för kommunen som behövs för att förhindra att människors hälsa eller egendom skadas till följd av användningen av pyrotekniska varor av mer preciserat slag än den allmänna bestämmelsen i 7 §. Det bör observeras att det inte krävs att användningen sker på offentlig plats eller plats som kommunen jämställt med sådan plats. Föreskriften kan t.ex. gälla för vissa särskilt känsliga platser t.ex. vid sjukhus och vårdhem eller på innetorg, dvs. Det räcker inte att skriva att det är förbjudet "vid sjukhem". Istället skall dessa sjukhem namnges för att undvika oklarheter.

Sprängning och skjutning med eldvapen m.m.

I 3 kap. 6 § OL finns grundläggande bestämmelser om bl.a. när polisens tillstånd behövs för sprängning och skjutning med eldvapen och för användning av luft- eller fjädervapen. Paragrafen gäller inom detaljplanelagda områden. Det kan finnas behov av att begränsa handhavande av sådana vapen på offentliga platser. I den mån det är påkallat från ordnings- och säkerhetssynpunkt kan man därför i en lokal föreskrift ta in en bestämmelse som begränsar användningen av andra vapen än eldvapen på offentliga platser.

Ridning och löpning

Det finns inte något hinder mot att vid behov förbjuda ridning i motions- eller skidspår. Även löpning i skidspår kan förbjudas. Det krävs att föreskriften talar om exakt vilka spår där förbud skall gälla.

Meddelande 5

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS
FÖRVALTNING
Anthon Gustavsson
Daniel Hellström

Tjänsteskrivelse
2016-06-16
DNR KS 183/2016 901
Sid 5 av 5

Avgift

Kommunernas rätt att ta ut avgift för användningen av offentlig plats regleras i lagen (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats m.m. Kommunerna får ta ut avgift för användningen av offentlig plats, om platsen står under kommunens förvaltning och polismyndigheten enligt 3 kap. 1 § OL har lämnat tillstånd till användningen. Avgift kan också tas ut för användning av sådant område som kommunen jämställt med offentlig plats enligt 1 kap. 2 § andra stycket OL, om platsen är belägen inom detaljplanelagt område och står under kommunens förvaltning.

Remiss - Lokala ordningsföreskrifter

Remissinstanser

Herrljunga kommuns politiska partier, Herrljunga kommuns facknämnder, pensionärs- och funktionshinderrådet, trygghet- och trafiksäkerhetsrådet, folkhälsopolitiska rådet och elevrådet på Kunskapskällan.

Bakgrund

Ordningslagen ger kommuner en möjlighet att utfärda lokala ordningsföreskrifter. Enligt 3 kap. 8 § OL får kommunerna meddela föreskrifter för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. Kommuner kan vidare enligt 3 kap. 9 § meddela föreskrifter för att hindra att människors hälsa eller egendom skadas till följd av användningen av pyrotekniska varor.

Ärende

Herrljunga kommuns nu gällande lokala ordningsföreskrifter antogs 1995 och behöver således uppdateras. Förslaget till nya lokala ordningsföreskrifter har satts samman av tjänstepersoner från kommunstyrelsens förvaltning i samråd med sakkunniga tjänstepersoner. Arbetet har utgått ifrån SKL:s cirkulär gällande lokala ordningsföreskrifter, en omvärldsbevakning har gjorts och Herrljunga kommuns lokala förutsättningar har beaktats.

Bilagor

Förslag Lokala ordningsföreskrifter för Herrljunga kommun inkl. kartbilagor

Cirkulär (1995:41), lokala ordningsföreskrifter

Lokala ordningsföreskrifter för Herrljunga kommun KF § 106/1995-12-12

KS § 137 2016-08-15 Lokala ordningsföreskrifter på remiss

Tjänsteskrivelse i ärendet, daterad 2016-06-16

Instruktion för remissvaret

Remissvaret skickas senast den:

2016-11-30

Svaret skickas till:

Anthon Gustavsson

anthon.gustavsson@admin.herrljunga.se

Svaret skickas digitalt som en påskriften och skannad pdf-fil.

Anthon Gustavsson
Utredningssekreterare

Daniel Hellström
Nämndsekreterare

Besöksadress
HERRLJUNGA KOMMUN
Torget 1 (Box 201)
524 23 HERRLJUNGA

Telefon
0513-170 00
Fax
0513-171 33

E-post
info@admin.herrljunga.se
Internet
www.herrljunga.se

Meddelande 5

DIARIENUMMER:	KS 183/2016
FASTSTÄLLD:	-
VERSION:	1
SENAST REVIDERAD:	-
GILTIG TILL:	Tills vidare
DOKUMENTANSVAR:	Kommunstyrelsen

Föreskrift

Lokala ordningsföreskrifter för Herrljunga kommun

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

1 § Grundläggande bestämmelser om allmän ordning och säkerhet på offentlig plats finns i 3 kap. ordningslagen (1993:1617).

Dessa lokala ordningsföreskrifter innehåller ytterligare bestämmelser om hur den allmänna ordningen i Herrljunga kommun skall upprätthållas. Undantag från dessa föreskrifter beviljas av Herrljunga kommun.

Bestämmelserna i 21 § har till syfte att hindra att människors hälsa eller egendom skadas till följd av användningen av pyrotekniska varor.

2 § Föreskrifterna är tillämpliga på alla platser inom kommunen som är offentlig plats enligt 1 kap. 2 § första stycket 1-4 ordningslagen om inte annat anges.

Bestämmelsen i 21 § är även tillämplig på andra än offentliga platser inom kommunen.

För områden som kommunen har upplåtit till torghandel gäller också kommunens föreskrifter om torghandel.

3 § Vid tillämpningen av 3 kap. ordningslagen och dessa föreskrifter skall, med stöd av 1 kap. 2 § andra stycket ordningslagen, följande områden jämföras med offentlig plats:

- allmänna vägar,
- gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats och som har upplåtits för sitt ändamål,
- anläggningar för idrott och motion,
- badplatser,
- lekplatser,
- järnvägsområden,
- begravningsplatser och kyrkoparker.

4 § Innan polismyndigheten fattar beslut om tillstånd enligt dessa föreskrifter bör kommunen ges tillfälle att yttra sig.

Lastning av varor m.m.

5 § Vid lastning, forsling, lossning och annan hantering skall den som är ansvarig för åtgärden göra vad som behövs för att undvika att allmänheten utsätts för tillfälliga olägenheter genom damm, spill eller dålig lukt.

Avlastning och upplägning av gods får inte ske så att brandposter, brandsläckningsutrustningar och utrymningsvägar blockeras eller att räddningstjänstens arbete hindras.

Schaktning, grävning m.m.

6 § Den som är ansvarig för upptagande av grus, jord eller sand, tippning av fyllnadsmassor, schaktning, grävning eller annat liknande arbete skall se till att det sker på ett sådant sätt att allmänheten utsätts för minsta möjliga olägenhet.

Störande buller

7 § Arbete som orsakar störande buller för personer på offentliga platser, t.ex. stenkrossning, pålning och nitning, får inte ske utan polismyndighetens tillstånd

Containrar

8 § Ägaren eller nyttjanderättshavaren till en container, som skall ställas upp på en offentlig plats, är skyldig att tydligt märka containern med ägarens eller nyttjanderättshavarens namn, adress och telefonnummer.

Markiser, flaggor och skyltar

9 § Markiser, flaggor och skyltar får inte sättas upp så att de skjuter ut över en gångbana på lägre höjd än 2,30 meter eller över en körbana på lägre höjd än 4,50 meter.

Växtlighet från tomt

10 § Fastighetsägare skall tillse att brevlådor, grindar eller växtlighet på tomten inte hindrar framkomligheten eller sikten för trafikanter eller utgör hinder för en maskinell renhållning av gata, gång- och/eller cykelbana eller annan offentlig plats utanför tomtområde. Fastighetsägare ska också tillse att växtligheten på dennes tomt inte skymmer gatubelysning. På ingen gatudel får grenar från träd, buskar och dylikt finnas på lägre höjd än 2,50m över gång- och cykelbana och 4,60m över körbana.

Affischering

11 § Affischer, annonser eller liknande anslag får inte utan tillstånd av polismyndigheten sättas upp på sådana husväggar, staket, stolpar eller liknande som vetter mot offentlig plats.

Tillstånd behövs inte för att sätta upp anslag på tavlor, pelare eller andra liknande anordningar som är avsedda för detta ändamål. Inte heller krävs tillstånd för näringsidkare att sätta upp annonser och andra tillkännagivanden som avser näringsidkarens rörelse på byggnad där rörelsen finns.

Högtalarutsändning

12 § Information, reklam, propaganda eller andra budskap som riktar sig till personer på offentliga platser, får inte ske genom högtalare eller liknande utan tillstånd av polismyndigheten.

Insamling av pengar

13 § Polismyndighetens tillstånd krävs för insamling av pengar i bössor eller liknande, om insamlingen inte utgör led i en tillståndspliktig allmän sammankomst eller offentlig tillställning.

När insamlingen sker passivt eller i samband med framförande av gatamusik krävs inte tillstånd.

Förtäring av alkohol

14 § Alkoholhaltiga drycker över 3,5% får inte förtäras på följande platser:

Herrljunga tätort: inom det avgränsade området Furulundsvägen-Horsbyvägen-Nossan-Storgatan-Harabergsgatan-Skogsgatan-Ringleden. Vidare gäller förbudet på tillfartsvägen till Folkets park och Skoghälla IP med tillhörande fotbollsplaner.

Ljung tätort: inom det avgränsade området Industrivägen-järnvägsspåret-Alingsåsvägen-Mollavägen.

Annelund tätort: inom det avgränsade området Boråsvägen-Mollavägen-Alingsåsvägen-Armaturvägen.

Camping

15 § Camping får inte ske på offentlig plats med undantag för platser som är avsedda för detta ändamål.

Hundar och andra djur

16 § Hundens ägare, den som tagit emot en hund för underhåll eller nyttjande eller den som endast tillfälligt vårdar en hund är skyldig att följa bestämmelserna i 17, 18 och 19 §§. Det som sägs i dessa paragrafer gäller inte för ledarhund för synskadad person, servicehund, signalhund, diabeteshund, epilepsihund eller för polishund i tjänst.

17 § Hundar skall hållas kopplade inom all offentlig plats och därmed jämställd plats.

Tikar skall under löptid hållas kopplade inom hela kommunen, dock inte inom inhägnade områden.

När en hund inte hålls kopplad skall den ha halsband på sig med ägarens namn, adress och telefonnummer.

18 § Hundar får inte vistas på begravningsplatser.

Hund eller annat djur får inte medföras till allmän badplats under tiden 1 maj-30 september

19 § Inom all offentlig och därmed jämställd plats skall föroreningar efter hund plockas upp.

20 § Katt ska hållas under sådan tillsyn som med hänsyn till deras natur och övriga omständigheter behövs för att förebygga att de orsakar skador eller avsevärda olägenheter.

Fyrverkeri och andra pyrotekniska varor

21 § Användning av pyrotekniska varor tillåts bara från kl. 12.00 påskafton, valborgsmässoafton och nyårsafton samt därpå följande dag till kl. 03.00. Under övriga tider på året krävs tillstånd av polismyndigheten.

Användandet ska ske med gott omdöme och allmän säkerhet ska alltid beaktas.

Det är dock alltid förbjudet att använda pyrotekniska varor på kyrkogårdar, begravningsplatser och närmare än 100 meter från äldreomsorgens boenden; Hemgården, Hagen och Gäsenegården.

Sprängning och skjutning med eldvapen m.m.

22 § Eldvapen, luftvapen, fjädervapen, pil- och slangbågar, kolsyrevapen och paintballvapen får inte användas på offentliga platser utan tillstånd av polismyndigheten.

Ridning och löpning

23 § Ridning får inte ske i följande motionsspår: Motionsspåren vid Orraholmens friluftsområde samt elljusspåren vid Skoghälla IP och Mörlanda sportcenter.

Löpning och gång är förbjudet i följande anlagda skidspår: Skidspår vid Skoghälla IP, skidspår vid golfbanan i Hudene, skidspår i Molla och i Annelund med anknytning till Mörlanda sportcenter.

Adressnummerskylt

24 § Varje fastighet som tilldelas adressnummer bör vara försedd med särskild från gatan väl synlig och läslig adressnummerskylt.

Avgift för att använda offentlig plats

25 § För användning av offentlig plats och område som kommunen jämställt med sådan plats har kommunen rätt att ta ut en avgift enligt de grunder som har beslutats av kommunfullmäktige.

Överträdelse av lokal ordningsföreskrift

26 § Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot föreskrift i denna ordningsstadga kan dömas till penningböter enligt 3 kap 22 § andra stycket ordningslagen.

I ordningslagen finns också bestämmelser om förelägganden och förverkande.

Meddelande 5

Cirkulärnr: 1995:41
Diariernr: 1995:0281
Handläggare: Irene Reuterfors-Mattsson
Avdsek: Komrätt
Datum: 1995-02-01
Mottagare: Kommunstyrelsen
Gator/ Vägar
Rubrik: Lokala ordningsföreskrifter
Bilagor: 1 Underlag till "Allmänna lokala ordningsföreskrifter för X kommun"
2 Kommentarer till underlaget till "Allmänna lokala ordningsföreskrifter för X kommun"
3 Underlag till "Lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i X kommun"
4 Kommentarer till underlaget till "Lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i X kommun"

Lokala ordningsföreskrifter

Den 1 april 1994 trädde den nya **ordningslagen** OL (SFS 1993:1617) i kraft. Lagen ger kommunerna en möjlighet att utfärda **lokala föreskrifter**. Enligt 3 kap. 8 § OL får kommunerna meddela föreskrifter för att upprätthålla den **allmänna ordningen på offentlig plats**. Kommunerna kan vidare enligt 3 kap. 9 § meddela föreskrifter för att hindra att människors hälsa eller egendom skadas till följd av **användningen av pyrotekniska varor**. Enligt 3 kap. 10 § får kommunerna även meddela de föreskrifter om **ordningen och säkerheten i en kommunal hamn** som behövs med hänsyn till den verksamhet som bedrivs där.

Den 1 januari 1996 skall alla lokala ordningsföreskrifter, torghandelsstadgor, hamnordningar och andra ordningsföreskrifter för hamnar som har utfärdats före den 1 april 1994 upphöra att gälla. Detta innebär att den kommun som vill reglera ordningsfrågor bör **anta nya lokala föreskrifter före den 1 januari 1996**.

Mot bakgrund av detta har vi, i samarbete med en referensgrupp med bl.a. representanter från olika kommuner, utarbetat ett **underlag** till dels **allmänna lokala ordningsföreskrifter** dels **torghandelsföreskrifter**. Detta cirkulär omfattar dessa föreskrifter. Meningen är att underlaget skall utgöra en **hjälp** till **lokala bedömningar** vid utarbetandet av ordningsföreskrifter i kommunerna. Senare kommer även ett underlag till lokala hamnföreskrifter att skickas ut i form av cirkulär.

Det är **kommunfullmäktige** som skall besluta om att **anta, ändra** eller **upphäva lokala föreskrifter**. Beslutet skall **anmälas till länsstyrelsen**, som skall upphäva en föreskrift som strider mot ordningslagen.

Kommunens beslut om lokala ordningsföreskrifter skall på kommunens bekostnad genast **kungöras i länets författningssamling**. Även själva

föreskriften skall kungöras. Kungörelse skall också utfärdas när länsstyrelsen har upphävt en lokal föreskrift.

Kungörelse om kommunens eller länsstyrelsens beslut skall genom kommunens försorg **anslås** samt föras in i **ortstidning**. Kommunen skall vidare se till att tryckta exemplar av föreskrifterna finns **tillgängliga** för allmänheten.

I Kommunförbundets cirkulär 1994:27 finns lagtexten till den nya ordningslagen och allmän information om lagens bestämmelser.

Vi kommer att arrangera tre konferenser om ordningslagen och lokala ordningsföreskrifter, den 25 april 1995 i Umeå, den 27 april 1995 i Malmö och den 9 maj 1995 i Stockholm. Program kan rekvireras från kurskansliet, tfn 08 - 772 41 00, fax 08 - 772 41 21. Där kan även anmälan om deltagande göras.

Frågor med anledning av detta cirkulär kan ställas till Irene Reuterfors-Mattsson, kommunalrättssektionen, tfn 08 - 772 44 28.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Kommunalrättssektionen

Håkan Torngren

Irene Reuterfors-Mattsson

Bilagor

- 1 Underlag till "Allmänna lokala ordningsföreskrifter för X kommun"
- 2 Kommentarer till underlaget till allmänna lokala ordningsföreskrifter för X kommun
- 3 Underlag till "Lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i X kommun"
- 4 Kommentarer till underlaget till lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i X kommun

Bilaga 1

Underlag till

ALLMÄNNA LOKALA ORDNINGSFÖRESKRIFTER FÖR X KOMMUN

Beslutade av kommunfullmäktige den .....

X kommun föreskriver följande med stöd av 1 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617).

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

1 § Grundläggande bestämmelser om allmän ordning och säkerhet på offentlig plats finns i 3 kap. ordningslagen (1993:1617).

Dessa lokala ordningsföreskrifter innehåller ytterligare bestämmelser om hur den allmänna ordningen i X kommun skall upprätthållas. Bestämmelserna i 21 § har till syfte att hindra att människors hälsa eller egendom skadas till följd av användningen av pyrotekniska varor.

2 § Föreskrifterna är tillämpliga på alla platser inom kommunen som är offentlig plats enligt 1 kap. 2 § första stycket 1–4 ordningslagen om inte annat anges. Bestämmelsen i 21 § är även tillämplig på andra än offentliga platser inom kommunen.

För områden som kommunen har upplåtit till torghandel gäller också kommunens föreskrifter om torghandel.

3 § Vid tillämpningen av 3 kap. ordningslagen och dessa föreskrifter skall, med stöd av 1 kap. 2 § andra stycket ordningslagen, följande områden jämföras med offentlig plats: .....

4 § Innan polismyndigheten fattar beslut om tillstånd enligt 7 §, 10 § första stycket, 11 §, 12 §, 14 § andra stycket, 20 §, 21 § första stycket och 22 § bör kommunen ges tillfälle att yttra sig.

Lastning av varor m.m.

5 § Vid lastning, forsling, lossning och annan hantering skall den som är ansvarig för åtgärden göra vad som behövs för att undvika att allmänheten utsätts för tillfälliga olägenheter genom damm, spill eller dålig lukt.

Avlastning och uppläggning av gods får inte ske så att brandposter, brandsläckningsutrustningar och utrymningsvägar blockeras eller att räddningstjänstens arbete hindras.

Schaktning, grävning m.m.

6 § Den som är ansvarig för upptagande av grus, jord eller sand, tippning av fyllnadsmassor, schaktning, grävning eller annat liknande arbete skall se till att det sker på ett sådant sätt att allmänheten utsätts för minsta möjliga olägenhet.

Störande buller

7 § Arbete som orsakar störande buller för personer på offentliga platser, t.ex. stenkrossning, pålning och nitning, får inte ske utan polismyndighetens tillstånd.

Containrar

8 § Ägaren eller nyttjanderättshavaren till en container, som skall ställas upp på en offentlig plats, är skyldig att tydligt märka containern med ägarens eller nyttjanderättshavarens namn, adress och telefonnummer.

Markiser, flaggor och skyltar

9 § Markiser, flaggor och skyltar får inte sättas upp så att de skjuter ut över en gångbana på lägre höjd än 2,30 meter eller över en körbana på lägre höjd än 4,50 meter.

Affischering

10 § Affischer, annonser eller liknande anslag får inte utan tillstånd av polismyndigheten sättas upp på sådana husväggar, staket, stolpar eller liknande som vetter mot offentlig plats.

Tillstånd behövs inte för att sätta upp anslag på tavlor, pelare eller andra liknande anordningar som är avsedda för detta ändamål. Inte heller krävs tillstånd för näringsidkare att sätta upp annonser och andra tillkännagivanden som avser näringsidkarens rörelse på byggnad där rörelsen finns.

Högtalarutsändning

11 § Information, reklam, propaganda eller andra budskap som riktar sig till personer på offentliga platser, får inte ske genom högtalare eller liknande utan tillstånd av polismyndigheten.

Insamling av pengar

12 § Polismyndighetens tillstånd krävs för insamling av pengar i bössor eller liknande, om insamlingen inte utgör led i en tillståndspliktig allmän sammankomst eller offentlig tillställning.

När insamlingen skall ske i samband med framförande av gatumusik krävs inte tillstånd.

Förtäring av alkohol

13 § Spritdrycker, vin och starköl får inte förtäras inom följande områden: .....

Ambulerande försäljning

14 § Ambulerande försäljning får inte ske på följande platser: .....

För ambulerande försäljning på följande platser krävs polismyndighetens tillstånd: .....

Med ambulerande försäljning avses sådan gatuförsäljning som tar offentlig plats i anspråk endast tillfälligt och i obetydlig omfattning och som därför inte kräver tillstånd enligt 3 kap. 1 § ordningslagen.

Camping

15 § Camping får inte ske på följande platser: ..... På campingplatserna ..... gäller följande allmänna ordningsbestämmelser: .....

Badförbud

16 § Bad är förbjudet inom hamnområdet och i närheten av markerade kablar.

Hundar

17 § Hundens ägare, den som tagit emot en hund för underhåll eller nyttjande eller den som endast tillfälligt vårdar en hund är skyldig att följa bestämmelserna i 18 och 19 §§. Det som sägs i dessa paragrafer gäller inte för ledarhund för synskadad person eller för polishund i tjänst.

18 § Hundar skall hållas kopplade inom följande områden: .....

Tikar skall under löptid hållas kopplade inom hela kommunen, dock inte inom inhägnade områden.

När en hund inte hålls kopplad skall den ha halsband på sig med ägarens namn, adress och telefonnummer.

Hundar får inte vistas på begravningsplatser.

19 § Inom följande områden skall föroreningar efter hundar plockas upp: .....

Fyrverkeri och andra pyrotekniska varor

20 § Tillstånd av polismyndighet krävs för att använda följande pyrotekniska varor inom områden med sammanhållen bebyggelse: .....

21 § Tillstånd av polismyndigheten krävs för att få använda pyrotekniska varor på följande platser: .....

Det är förbjudet att använda pyrotekniska varor närmare än ..... meter från Xsjukhuset och .....

Sprängning och skjutning med eldvapen m.m.

22 § Tillstånd av polismyndigheten krävs för sprängning och skjutning med eldvapen inom följande områden: .....

23 § Luftvapen, fjädervapen och paintballvapen får inte användas på följande platser: .....

Ridning och löpning

24 § Ridning får inte ske i följande motionsspår: ..... Löpning är förbjudet i följande anlagda skidspår: .....

Avgift för att använda offentlig plats

25 § För användning av offentlig plats och område som kommunen jämställt med sådan plats har kommunen rätt att ta ut en avgift enligt de grunder som har beslutats av kommunfullmäktige.

Överträdelse av lokal ordningsföreskrift

26 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon av 5–9 §§, 10 § första stycket, 11 §, 12 § första stycket, 13 §, 14 § första och andra styckena, 15 och 16 §§, 18–24 §§ kan dömas till penningböter enligt 3 kap. 22 § andra stycket ordningslagen.

I ordningslagen finns också bestämmelser om förelägganden och förverkande.

Dessa föreskrifter träder i kraft den .....

Bilaga 2

Kommentarer till underlaget till allmänna lokala ordningsföreskrifter

Ingressen

I ordningslagen har regeringen bemyndigats att överlåta på kommunerna att utfärda lokala föreskrifter. Ett sådant **bemyndigande** har tagits in i 1 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen. Eftersom det är denna bestämmelse som ytterst ger kommunerna rätten att meddela lokala föreskrifter bör en upplysning om detta göras i ingressen till föreskrifterna.

Beslut om föreskrifter är ett sådant beslut av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen som enligt 3 kap. 9 § kommunallagen (SFS 1991:900) skall fattas fullmäktige. På samma sätt som tidigare skall alltså **lokala föreskrifter antas, ändras eller upphävas** genom beslut av **kommunfullmäktige**. Fullmäktiges beslut skall inte längre underställas länsstyrelsens prövning, utan istället har det införts en skyldighet för fullmäktige att omedelbart **anmäla** sitt beslut till **länsstyrelsen**. Om länsstyrelsen finner att en viss föreskrift strider mot ordningslagen kan länsstyrelsen **upphäva** fullmäktiges beslut i den delen.

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

1 §

I 3 kap. ordningslagen finns **grundläggande bestämmelser** om ordning och säkerhet på bl.a. offentliga platser. Dessa bestämmelser gäller oavsett vad som föreskrivs i de lokala föreskrifterna. Som en upplysning kan det därför vara lämpligt att inledningsvis hänvisa till dessa grundläggande bestämmelser.

Enbart ordningslagens bestämmelser är emellertid inte tillräckliga för att i alla avseenden reglera samtliga ordningsproblem som kan finnas i en enskild kommun. Det finns därför en möjlighet för kommunerna att meddela **lokala föreskrifter** anpassade till den **egna kommunens behov**.

De lokala föreskrifterna skall innehålla **ytterligare bestämmelser** utöver ordningslagen om hur den allmänna ordningen skall upprätthållas. Detta betyder att kommunen endast kan meddela föreskrifter som **går längre** än de allmänna bestämmelserna i ordningslagen (3 kap. 8 § OL). Lokala föreskrifter som **begränsar** de allmänna ordningsföreskrifterna i lagen får **inte** förekomma. Däremot kan de lokala ordningsföreskrifterna mer **i detalj** reglera sådana frågor som behandlas i ordningslagen.

Lokala ordningsföreskrifter är subsidiära inte bara till de allmänna ordningsreglerna i ordningslagen utan också till andra författningar. Det innebär att

man **inte** genom en lokal ordningsföreskrift kan besluta angående frågor som är **reglerade i någon annan författning** eller som **kan regleras med stöd av** en sådan. Detta framgår av 3 kap. 12 § OL.

Av detta följer t.ex. att renhållningsfrågor, gångbanerenhållning etc. inte längre skall regleras i de lokala ordningsföreskrifterna, då dessa frågor numera helt regleras i renhållningslagen och de föreskrifter som kommunen kan utfärda med stöd av den lagen. Andra föreskrifter som inte får förekomma i de lokala ordningsföreskrifterna är förbud mot affischer, banderoller och liknande som inte tar sikte på ordningen, bruk av narkotika på offentlig plats, gatumusik, motorbåtstrafik, vattenskidåkning eller vindsurfing vid badplats, nedskräpning på offentlig plats, klotter på väggar m.m., terrängkörning och föreskrifter om hållande av livräddningsutrustning vid badplatser.

Kommunen skall endast meddela sådana lokala **föreskrifter som verkligen behövs**. Enligt förarbetena (prop. 1992/ 93:210 s. 142) leder alltför långtgående föreskrifter som saknar stöd i allmänhetens rättsmedvetande lätt till att respekten för bestämmelserna undergrävs. Det är därför angeläget att kommunen **noga prövar vilka** bestämmelser som behövs liksom bestämmelsernas **geografiska tillämpningsområde** inom kommunen. Förbud eller påbud skall begränsas till att gälla endast för sådana områden där de verkligen behövs. I 3 kap. 12 § OL sägs att lokala föreskrifter inte får lägga **onödigt tvång på allmänheten** eller annars göra **obefogade inskränkningar i den enskildes frihet**. Kommunerna får inte heller inskränka den enskildes frihet att framföra ett musikaliskt verk eller något annat konstnärligt verk.

Exempel på föreskrifter som får anses vara alltför detaljerade och som är **olämpliga** i de lokala ordningsföreskrifterna är förbud mot beträdande av gräsmatta, kortspel på offentlig plats, mattpiskning på eller intill offentlig plats, nedsläppande av flygblad på offentlig plats, föreskrifter om billarm som stör omkringboende, skällande hundar som förorsakar oljud samt föreskrifter om skidliftar, skidbackar, vattenrutschbanor och liknande anläggningar som i vissa hänseenden är reglerade i författning.

När lokala föreskrifter utarbetas måste man alltså noga se till att föreskriften faller inom kommunens kompetensområde, att det föreligger ett verkligt behov av föreskriften, att föreskriften angår förhållanden som inte regleras i något annat sammanhang och att föreskriften inte står i strid med lag eller någon annan författning. En annan viktig sak är att föreskrifterna får ett sådant innehåll och utformas med sådan **exakthet** att det är möjligt att **tillämpa** dem och **övervaka** efterlevnaden. För att man skall kunna straffbelägga någon för överträdelse av en lokal föreskrift krävs t.ex. att den exakt anger **vem** som skall iaktta föreskriften och **var** föreskriften gäller. Det räcker t.ex. inte att skriva att det är förbjudet att använda pyrotekniska varor "vid sjukhem". Istället skall dessa sjukhem **namnges** för att undvika oklarheter. Om en föreskrift skall gälla vid många platser kan en hänvisning göras till en **särskild förteckning** som utgör en bilaga till föreskrifterna.

Det kan vara lämpligt att ange vilka **syften** som föreskrifterna har. Lokala ordningsföreskrifter får bara uppställas om de behövs för att **upprätthålla**

den allmänna ordningen på offentlig plats eller plats som jämställs med offentlig plats (3 kap. 8 § OL). När det gäller föreskrifter om användning av pyrotekniska varor är syftet med de lokala föreskrifterna att **förhindra att människors hälsa eller egendom skadas** (3 kap. 9 § OL). Observera att föreskriften om pyrotekniska varor kan ha antingen till syfte att upprätthålla den allmänna ordningen eller att hindra att människors hälsa eller egendom skadas. En uppdelning i två paragrafer (20–21 §§ i förslaget) har därför gjorts beträffande regleringen av pyrotekniska varor utifrån dessa två olika syften.

En lokal föreskrift kan införa ett **förbud** mot viss verksamhet på offentlig eller därmed jämställd plats, t.ex. förbud att förtära alkohol på vissa platser. En lokal föreskrift kan även införa ett **krav på tillstånd av polismyndighet** för visst ianspråktagande av offentlig eller därmed jämställd plats i fall där tillstånd inte krävs enligt 3 kap. 1 § OL, t.ex. krav på tillstånd för viss tillfällig försäljning.

Vid prövningen av en ansökan om tillstånd enligt en lokal föreskrift skall polisen enligt 3 kap. 14 § OL beakta vad som krävs med **hänsyn till trafiken** samt till **allmän ordning och säkerhet**. Om ansökan avser att ta ianspråk en offentlig plats för visst ändamål, skall särskild hänsyn tas till **gångtrafikens** intresse. Polisen kan förena tillståndsbeslutet med de **villkor** som behövs av hänsyn till trafiken och till allmän ordning och säkerhet.

2 §

Enligt 3 kap. 8 § OL får kommunen meddela lokala föreskrifter för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. Om ingen begränsning görs gäller alla föreskrifterna på alla offentliga platser. En sådan generell tillämpning utgör normalt en alltför långtgående reglering. Föreskrifternas **tillämpningsområde** måste **begränsas** på något sätt. Det kan vara lämpligt att skriva in att föreskrifterna gäller på **samtliga offentliga platser "om inte annat anges"**. Vid varje paragraf skall därefter anges inom vilket område föreskriften gäller, om man inte vill att den skall gälla generellt. Detta innebär t.ex. att förbud mot förtäring av alkohol gäller enbart på de platser som anges i den paragrafen som anger sådant förbud, att tillfällig försäljning är förbjudet på de offentliga platser som anges i den paragrafen etc. Däremot gäller föreskriften om lastning av varor på alla offentliga platser om någon geografisk begränsning inte görs i den paragraf som reglerar lastning etc.

Ett annat alternativ är att vid varje föreskrift ange på vilka offentliga platser som den gäller. I så fall får man i 2 § skriva att föreskrifterna gäller på **"de offentliga platser som anges nedan"**. Detta alternativ är emellertid mindre lämpligt om det finns många föreskrifter som gäller på alla offentliga platser. Oavsett vilket sätt som väljs är det dock viktigt att precisera tillämpningsområdet t.ex. genom angivande av platsen ordentligt eller hänvisning till kartor.

Eftersom **torghandel** oftast kräver speciella ordningsföreskrifter kan det vara lämpligt att sammanföra dessa i ett **särskilt dokument**, t.ex. benämnt "lokala ordningsföreskrifter för torghandeln". På torget gäller i så fall **inte bara** dessa särskilda torghandelsföreskrifter **utan även** de föreskrifter om den allmänna

ordningen som finns i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna. Detta bör man upplysa om i 2 §.

Vad som menas med "**offentlig plats**" anges i 1 kap. 2 § första stycket punkterna 1–4 OL. Där sägs att med offentlig plats avses

1. allmänna vägar
2. gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats och som har upplåtits för sitt ändamål
3. områden som i detaljplan redovisas som kvartersmark för hamnverksamhet, om de har upplåtits för detta ändamål och är tillgängliga för allmänheten, samt
4. andra landområden och utrymmen inomhus som stadigvarande används för allmän trafik.

Definitionen i punkterna 1-3 stämmer i huvudsak överens med vad som avsågs med "allmän plats" enligt den gamla allmänna ordningsstadgan. I den nya ordningslagen har begreppet "offentlig plats" utvidgats till att även avse sådana platser som anges i punkten 4.

Kommentarer till de olika punkterna 1–4

p. 1 Allmän väg

Bestämmelser om allmänna vägar finns i väglagen (1971:948) och vägkungörelsen (1971:954). Allmän väg är främst väg som anläggs enligt väglagen eller som enligt lagen förändras till allmän väg. Även vägar upplåtna för allmän samfärdsel, som av ålder har ansetts som allmänna eller enligt äldre bestämmelser har anlagts som eller förändrats till allmänna och som vid väglagens ikraftträdande hölls av staten eller av en kommun, är allmänna vägar.

En väg upphör att vara allmän när vägen dras in. Om en kommun är väghållare, dvs. ansvarar för byggande och drift av väg, upphör vägen att vara allmän när den enligt plan- och bygglagen upplåts eller skall vara upplåten till allmänt begagnande som gata. Om en väg har upplåtits till allmänt begagnande som gata medan staten är väghållare, upphör vägen att vara allmän när kommunen tar över väghållningen.

En allmän väg skall i princip behövas för allmän samfärdsel. I allmänhet anses vägar som är avsedda för speciella färdssätt, t.ex. gångvägar, cykelstigar och ridvägar, inte utgöra allmänna vägar. En gång- eller cykelbana som ligger i anslutning till allmän väg anses däremot ingå i vägen.

p. 2 Gator, vägar m.m.

Med "gata" avses områden för fordons- och gångtrafik i en detaljplan där kommunen är huvudman för allmänna platser. Med "väg" avses områden för dessa ändamål i en detaljplan där kommunen har bestämt att det inte skall vara kommunalt huvudmannaskap för allmänna platser. Till väg hör förutom själva vägbanan även gång- och cykelbanor, rastplatser m.m. invid väg.

För att gator, vägar m.m. skall bli offentlig plats krävs, förutom att de i detaljplan har redovisats som allmän plats, också att de har "upplåtits för sitt ändamål". En gata är upplåten för avsett ändamål när den har ställts i ordning och upplåtits för trafik. Parker och torg anses vara upplåtna när området har ställts i ordning i enlighet med planens bestämmelser.

p. 3 Hamnområde

För att hamnområdet skall vara offentlig plats krävs att det är tillgängligt för allmänheten. Sådana delar av ett hamnområde som är avspärrade, t.ex. ett frihamnsområde, utgör därför inte offentlig plats. Andra hamnområden dit allmänheten inte har fritt tillträde utgör inte offentlig plats. Inte heller är ett hamnområde offentlig plats om allmänheten har tillträde till det endast under förutsättning att t.ex. båtbiljett köpts.

p. 4 "Andra landområden och utrymmen inomhus som stadigvarande används för allmän trafik"

Denna bestämmelse ersätter bestämmelsen i den gamla allmänna ordningsstadgan om "annat område, som är upplåtet till eller eljest nyttjas för allmän samfärdsel."

Alla områden över huvud som används för allmän trafik är offentlig plats. Det skall inte göras någon skillnad mellan platser som är belägna inom- eller utomhus. Områden som används av allmänheten i endast mycket liten utsträckning utgör inte offentlig plats.

Följande områden **kan** utgöra offentlig plats enligt p. 4

- vägar som används av allmänheten för gångtrafik, cykeltrafik och motorfordonstrafik i ej ringa omfattning
- spontant uppkomna "vägar" över tomtmark, som med fastighetsägarens samtycke används för gång- eller cykeltrafik
- vinterväg över isbelagd sjö om den används för allmän trafik
- gång-, cykel- och bilvägar samt torg inom s.k. storkvarter om de används av allmänheten för allmän trafik i ej ringa utsträckning
- gång-, cykel- och ridvägar inom ett fritids- eller skogsområde som stadigvarande används för allmän trafik
- gator, tunnlar, broar, trafikkaruseller och andra trafikplatser, som i detaljplan redovisats som kvartersmark, om de används för allmän trafik av allmänheten i ej ringa omfattning
- större parkeringsplatser avsedda för allmänheten och som inte utgör offentlig plats enligt p. 1–3
- större parkeringsplatser i anslutning till en stormarknad, en idrottsplats eller en friluftsanläggning

- större innetorg som fungerar som genomgångspassager och samlingsplatser, och där genomgångstrafiken är av någon betydelse
- gångtunnel
- för allmänheten avsedda områden eller utrymmen i eller vid järnvägs- och tunnelbanestationer såsom nedgångar till tunnelbanestationer och gångpassager till spårområden och som allmänheten har tillträde till utan särskilda krav t.ex. utan att först behöva lösa färdbiljett
- väntsalar och biljetthallar, järnvägsstationer, färjeterminaler, flygplatsbyggnader som i stor utsträckning fungerar som samlingsplatser där det finns butiker, serviceinrättningar, restauranger m.m.

Följande områden är **inte** offentlig plats enligt p. 4

- enskild väg som bara fungerar som infartsväg till eller som körväg för några enstaka fastigheter
- skogsbilväg som får användas av allmänheten men som används endast i mycket begränsad omfattning
- gång- och cykelvägar inom t.ex. villaområden som nästan enbart används av de närmast boende
- mindre kundparkering med fåtal platser avsedda endast för en enskild butiks kunder
- boendeparkeringar
- idrotts- eller fritidsområden
- skogsområde som används som utflyktsmål
- innetorg med endast ett fåtal butiker och bara en in- och utgång
- perronger, dit allmänheten har tillträde utan färdbiljett (kan dock jämföras med offentlig plats)
- väntsalar, biljetthallar i järnvägsstationer, färjeterminaler och flygplatsbyggnader som endast används av de resande.

Allmänna kriterier för att ett område skall vara offentlig plats enligt p. 4 är således att

- platsen stadigvarande användas för allmän trafik
- platsen används av allmänhet i icke ringa omfattning och att
- allmänheten har fritt tillträde till platsen.

Ingen skillnad föreligger mellan utrymmen under tak eller under jord och områden i det fria.

Ett område eller utrymme kan vara offentlig plats, även om det är tillgängligt för allmänheten endast under **vissa tider**, t.ex. under bara en del av dygnet. Platsen är då offentlig plats endast under dessa tider. Detta gäller t.ex. för

tunnelbanenedgångar och innetorg. I praktiken får bestämmelsen betydelse för de områden som avses i 1 kap. 2 § första stycket punkt 4 OL. Även en plats som enligt lokala föreskrifter skall jämföras med offentlig plats kan vara offentlig plats endast under vissa tider.

3 §

Sådana områden som järnvägsområden, flygplatser, idrottsområden, badplatser m.m. utgör inte enligt detaljplan allmänna platser. Sådana områden har inte generellt förts in under begreppet offentlig plats i OL. Anledningen härtill är att behovet av ordningsföreskrifter för sådana områden inte sällan skiftar från kommun till kommun. Behovet av sådana föreskrifter kan också vara olika beträffande olika områden inom en och samma kommun. En kommun kan därför vid behov föreskriva att vissa områden som är tillgängliga för allmänheten skall **jämföras med offentlig plats**. På detta sätt kan kommunen utsträcka regleringen beträffande offentliga platser till andra områden t.ex. anläggningar för idrott och bad. Att kommunen jämföras vissa områden med offentlig plats innebär emellertid inte att reglerna om krav på tillstånd att få anordna allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar utsträcks till dessa platser.

Vid **tillämpningen av 3 kap. ordningslagen** och av de **lokala föreskrifterna** kan följande områden jämföras med offentlig plats: **anläggningar för lek, idrott, camping eller friluftsliv, badplatser, järnvägsområden, begravningsplatser** och andra sådana områden om de inte utgör offentlig plats enligt lagen. Med "**andra sådana områden**" avses t.ex. **trädgårdsanläggningar, slalombackar och kyrkogårdar**. Begreppet badplats omfattar inte bara område på land, utan även det närmast land belägna vattenområdet som utnyttjas av de badande. Kommunen måste noga tänka igenom vilka platser som skall jämföras med offentlig plats. Dessa skall **anges med namn**. Om det är många platser kan de t.ex. anges i en bilaga till föreskrifterna. Alla föreskrifter gäller då på såväl de platser som utgör offentlig plats som på de jämförda platserna.

Om kommunen anser att **endast en viss föreskrift**, t.ex. förbud mot alkoholförtäring, skall gälla på en viss plats som jämföras med offentlig plats, t.ex. begravningsplatsen, bör detta anges i förevarande paragraf. Enligt 3 § jämföras begravningsplats med offentlig plats. I 13 § – som tar upp förbud mot alkoholförtäring – skall begravningsplatser anges som en plats där förbudet gäller.

4 §

Polismyndigheten är skyldig att inhämta yttrande från kommunen i tillståndsärenden bara i de fall tillståndsplikt föreligger enligt 3 kap. 1 § OL. Sådan skyldighet föreligger alltså inte när **tillstånd** behövs på grund av en **lokal föreskrift**. Om kommunen så önskar kan en bestämmelse införas om att kommunen bör beredas tillfälle att **yttra sig** även i dessa fall. Polisen är emellertid inte skyldig att följa denna föreskrift.

Lastning av varor m.m.

5 §

Föreskriften gäller för **tillfälliga störningar**, som inte är så allvarliga så att de kan sägas utgöra sanitär olägenhet. Om de utgör sanitär olägenhet skall ingripande istället ske med stöd av hälsoskyddslagen (1982:1080).

Schaktning, grävning m.m.

6 §

I flera författningar finns bestämmelser om aktsamhet vid grävning m.m. Enligt 3 kap. 3 § jordabalken skall den som ämnar utföra eller låter utföra grävning eller liknande arbete på sin mark vidta varje skyddsåtgärd som kan anses nödvändig för att förebygga skada på angränsande mark. Enligt 9 kap. 1 och 2 §§ plan- och bygglagen (1987:10) skall den som för egen räkning utför eller låter utföra byggnads-, rivnings- eller markarbeten se till att arbetena planeras och utförs med aktsamhet så att personer och egendom inte skadas och så att minsta möjliga obehag uppkommer.

Då såväl jordabalkens som plan- och bygglagens bestämmelser främst utgör en grannelagsrättslig reglering finns det utrymme att i en lokal ordningsföreskrift reglera grävning med hänsyn till allmän ordning.

I **ordningslagen** finns en **grundläggande bestämmelse om grävning** m.m.

Enligt 3 kap. 4 § OL skall den som tar upp isränna, gräver, schaktar eller utför liknande arbete vidta de åtgärder som med hänsyn till platsen för arbetet och övriga omständigheter behövs för att förhindra att personer eller egendom kommer till skada. Den som bryter mot denna bestämmelse kan dömas till böter enligt 3 kap. 22 § OL. Denna bestämmelse i OL torde normalt vara tillräcklig för att förhindra skador vid grävning m.m. En lokal föreskrift kan behövas när det finns särskilda ordningsproblem. Föreskriften kan mer i detalj reglera sådan verksamhet utifrån hänsyn till allmän ordning.

Gatuarbete medför **inte** att marken används på ett sätt som strider mot det ändamål för vilken platsen har upplåtits. Gatuarbete kräver därför inte tillstånd enligt 3 kap. 1 § OL.

Störande buller

7 §

Föreskrifter om förbud mot visst buller får förekomma endast i de fall störningarna som föreskriften är avsedd att förebygga mera direkt riktar sig mot eller skulle **drabba trafikanter på offentlig plats**. Sådana föreskrifter kan därför inte utfärdas i syfte att i första hand freda de omkringboendes nattro. Föreskriften får inte avse buller som utgör **sanitär olägenhet**, utan endast buller som stör den allmänna ordningen.

Beträffande störande **gatumusik** finns det möjligheter att med stöd av hälsoskyddslagen begränsa gatumusik på sådana platser där sådan musik kan ge upphov till sanitär olägenhet. Någon lokal föreskrift som förbjuder gatumusik får inte förekomma. Enligt 1 § i den förordning som bemyndigar kommunerna att meddela lokala föreskrifter (SFS 1993:1632) får de lokala föreskrifterna inte inskränka den enskildes frihet att framföra musikaliskt eller annat konstnärligt verk.

Störande ljud från **billarm** utgör normalt sanitär olägenhet för de kringboende, och kan därför endast regleras undantagsvis.

Förbud mot **mattpiskning** och **gräsklippning** tar mer sikte på att förhindra störningar för närboende än för trafikanter på offentlig plats. Sådana förbud kan utgöra en alltför långtgående detaljreglering och är därför olämpliga.

Containrar

8 §

Enligt 3 kap. 19 § OL kan polismyndighet utfärda ett föreläggande att ta bort containrar som placerats på en offentlig plats utan nödvändigt tillstånd enligt 1 § eller i strid med villkor som gäller för ett tillstånd. Förelägandet kan riktas mot den som tar den offentliga platsen i anspråk eller tillståndshavaren, vilket oftast är beställaren, eller mot ägaren av containern eller mot den som är i ägarens ställe t.ex. ett leasingbolag. I prop. 1992/ 93:210 s. 198 sägs att för att en sådan bestämmelse skall bli effektiv krävs det att polisen på ett enkelt sätt kan erhålla uppgifter om containerns ägare. En bestämmelse om **märkning av containrar** är därför lämpligt att ta in i en lokal föreskrift. Syftet är att polisen skall veta **mot vem ett föreläggande skall riktas**. Ett åliggande i en lokal föreskrift för ägaren eller nyttjanderättshavaren att tydligt utmärka containern kan tillgodose detta krav.

Markiser, flaggor och skyltar

9 §

Föreskriften har till syfte att upprätthålla den allmänna ordningen på t.ex. gångbanor.

Affischering

10 §

Rätten att sätta upp affischer och dylika anslag på offentlig plats utgör en del av den grundlagsskyddade **ytrandefriheten**. Därför får lokala ordningsföreskrifter angående affischering, banderoller och liknande enbart ta sikte på ordningen på den offentliga platsen. Föreskrifterna får endast avse att **förebygga oordning vid spridningen** av meddelanden genom affischering m.m. och inte ta hänsyn till meddelandenas innehåll utan behandla alla åsiktsriktningar lika.

Föreskriften gäller affischer som sker på t.ex. husväggar som vetter mot en offentlig plats. Sådana affischer får inte störa den allmänna ordningen på den offentliga platsen.

Om affischering sker på ett sådant sätt att en offentlig plats tas i anspråk t.ex. genom att **affischtavlor** o.dyl. mera varaktigt ställs upp, krävs tillstånd av polismyndigheten enligt 3 kap. 1 § OL. När polisen prövar tillståndsansökningar enligt en lokal föreskrift om tillståndskrav skall polisen pröva om affischen har en sådan utformning att den kan vara störande för trafikanterna på platsen, samt om affischen har en utformning eller ett utseende som drar till sig trafikanternas uppmärksamhet så att den kan anses utgöra en trafikfara.

Beträffande **banderoller** m.m., som sätts upp i samband med en **allmän sammankomst** eller en **offentlig tillställning** och som endast utgör ett mindre inslag i sammankomsten eller tillställningen, bör den prövning från ordningssynpunkt som görs i tillståndsärendet vara tillräcklig. Det bör därför inte införas något krav på tillstånd för sådana banderoller.

Högtalarutsändningar

11 §

Yttrandefriheten kan inte begränsas genom lokala ordningsföreskrifter. Föreskrifter som utan avseende på yttrandets innehåll närmare reglerar **sättet att sprida eller mottaga yttrandet** anses dock inte som en begränsning av yttrandefriheten.

Denna föreskrift avser högtalarutsändningar som **riktar sig till personer på offentlig plats**. Högtalarutsändningen kan ske antingen på en offentlig plats eller på **enskilt område**, t.ex. i en affär eller från en bil.

Högtalarutsändningar som sker från enskilt område, t.ex. en butikslokal, men som vänder sig till trafikanter på offentlig plats, kan alltså regleras i lokal föreskrift. **Högljutt radio- eller CD-spelande** som **utan att vända sig till allmänheten** kan **avlyssnas** från offentlig plats bör däremot inte kunna regleras genom lokal föreskrift. Återkommande störningar av denna typ utgör i allmänhet en **sanitär olägenhet**. Möjligheter till ingripande finns då enligt hälsoskyddslagens bestämmelser.

Det finns inte heller något hinder mot lokala föreskrifter om spridning av **tryckta skrifter**, under förutsättning att föreskrifterna inte gör någon skillnad mellan olika skrifter på grund av deras innehåll. Lokala föreskrifterna skall endast förebygga oordning vid spridningen.

Penninginsamling

12 §

Enligt 1 § 2 st. förordningen med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (SFS 1993:1632), får kommunerna inte meddela sådana föreskrifter som innebär en inskränk-

ning i den enskildes frihet att framföra ett musikaliskt verk eller något annat konstnärligt verk. Detta betyder att det inte får förekomma lokala ordningsföreskrifter om förbud mot gatumusik. Det är inte heller tillåtet att lokala föreskrifter om **penninginsamling** ges en sådan utformning att man **däri-genom reglerar gatumusiken**. Alltså bör det inte finnas lokala ordningsföreskrifter som uteslutande tar sikte på penninginsamling i samband med gatumusik.

Enligt förarbetena (prop. 1992/ 93:210 s. 143) bör tillstånd inte krävas när musikanten endast **ställer fram en instrumentlåda** eller lägger fram ett klädesplagg där åhörarna kan lämna penningbidrag. Om däremot musikanten **går runt bland publiken** och samlar in pengar är det ett tillvägagångssätt som regelmässigt bör betraktas som en tillståndspliktig penninginsamling. Man kan därför införa en föreskrift om tillståndskrav i dessa fall. På grund av praktiska svårigheter att övervaka på vilket sätt insamlingen går till, kan det dock vara enklast att inte kräva tillstånd i något fall när insamling sker i samband med framförande av musik m.m.

Undantag från tillståndskravet kan också göras för t.ex. skolklasser som samlar in pengar till hjälporganisationer m.m.

Förtäring av alkohol

13 §

Lokala föreskrifter om förbud mot alkoholförtäring bör inte meddelas annat än för sådana **särskilt angivna platser** i en kommun där det finns starka skäl för det. Ett sådant förbud bör inte omfatta samtliga offentliga platser utan endast de platser där ett sådant förbud är **särskilt motiverat från ordnings-synpunkt**, t.ex. området kring ett torg eller någon annan offentlig plats som är livligt trafikerad.

I princip kan förbudet omfatta **alla alkoholhaltiga drycker** dvs. även mellanöl och lättöl. Det torde emellertid vara att lägga **onödigt tvång** på allmänheten att föreskriva förbud mot förtäring av t.ex. lättöl. I 3 kap. 25 § fjärde stycket OL finns en bestämmelse om att **beslag och förverkande** kan ske av **spritdrycker, vin eller starköl** hos den som förtär sådana drycker i strid med lokala föreskrifter. Det kan därför vara lämpligt att i de lokala föreskrifterna begränsa förbudet mot förtäring av alkohol till att endast avse sådana drycker.

Ambulerande försäljning

14 §

Tillfällig försäljning regleras i **lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning**. Lagen reglerar den tillfälliga försäljningen endast från **näringsrättslig synpunkt**. De ordningsintressen som kan göra sig gällande när tillfällig försäljning bedrivs på en offentlig plats beaktas således inte vid tillståndsprövningen enligt den lagen.

I detta underlag föreslås att den tillfälliga försäljningen skall benämnas "ambulerande försäljning" när den regleras från ordningssynpunkt för att inte någon sammanblandning skall ske med begreppet "tillfällig försäljning" enligt den ovan nämnda lagen. I många fall kan ambulerande försäljning ske utan någon särskild prövning från ordningssynpunkt. I andra fall, t.ex. beträffande livligt trafikerade offentliga platser, kan en sådan prövning framstå som nödvändig. Kommunerna kan därför i en lokal ordningsföreskrift meddela förbud mot eller krav på tillstånd till ambulerande försäljning på offentlig plats. Sådana föreskrifter får emellertid inte vara påkallade av något annat skäl än den **allmänna ordningen**. För att inte inkräkta på näringsfriheten bör förbud mot ambulerande försäljning utfärdas endast när det finns starka skäl.

För att ta i anspråk t.ex. en gata för försäljning krävs normalt polisens tillstånd. Enligt 3 kap 1 § OL krävs dock **inte tillstånd** om ianspråktagande av marken endast sker **tillfälligt** och **i obetydlig omfattning**. Ett nyttjande av platsen några timmar kan inte anses vara tillfälligt. Inte heller blir ianspråktagandet att anse som tillfälligt, om platsen används av någon låt vara endast under några timmar men nyttjaren efter ett kortare uppehåll återkommer till platsen och återupptar sin verksamhet där. Det krävs alltså tillstånd om en gatuhandlare nyttjar en plats på t.ex. en gågata under några timmar varefter han avbryter sin verksamhet under någon timme för att därefter återkomma till platsen och återuppta sin försäljningsverksamhet.

När det gäller att bedöma om ett ianspråktagande av platsen sker i "obetydlig omfattning" eller inte måste en **samlad bedömning** göras, t.ex. när ett stort antal gatuförsäljare samtidigt belamrar en gågata med stånd och filter. Tillstånd krävs i dessa fall. Inte heller blir gatuförsäljares verksamhet fri från kravet på tillstånd enbart av den anledningen att de under verksamhetens gång byter platser med varandra.

Kommunen kan genom en lokal föreskrift dels **förbjuda** all ambulerande försäljning på vissa platser, t.ex. på en livligt trafikerad gågata, dels införa ett krav på **tillstånd** för sådan försäljning på vissa platser. Uttrycket "**ambulerande försäljning**" omfattar all tillfällig handel dvs. även sådan tillfällig försäljning som avses i lagen om tillfällig försäljning. Den definition av begreppet som används här medför vidare att all försäljning, dvs. **även sådan som bara är tillfällig och obetydlig**, och som därför inte omfattas av tillståndskravet enligt ordninglagen, kan bli tillståndspliktig på grund av en lokal föreskrift. Observera att ordet ambulerande inte kräver att försäljaren måste gå omkring och bedriva försäljning. Uttrycket omfattar även sådan försäljning som sker från ett ställe under t.ex. en till två timmar.

Påpekas kan att även om försäljning på en plats är tillåten, så kan uppställning av fordon från vilka försäljning sker utgöra en markdisposition som kan kräva tillstånd enligt ordninglagen.

Camping

15 §

Ett **förbud mot camping** på vissa offentliga eller därmed jämställda platser kan vara motiverat från ordningssynpunkt, t.ex. på torg, begravningsplatser, kyrkogårdar och i parker.

I ordningslagen har inte införts några generella ordningsregler för campingverksamhet. De ordningsregler på avtalsrättslig grund som gäller för åtskilda campingplatser fyller en viss funktion. Om en kommun ändå anser att det behövs **allmänna ordningsföreskrifter för campingplatserna** kan sådana regler införas i de lokala ordningsföreskrifterna för de campingplatser som kommunen har jämställt med offentlig plats.

I **särskilda fall** kan **polisen** enligt 3 kap. 17 § OL ge **anvisningar** eller **tillsägelser** för användningen av bad- eller campingplatser och andra platser för idrott, friluftsliv, spel m.m. Anvisningarna och tillsägelsena skall göras för att förebygga oordning eller för att förhindra att människors hälsa eller egendom skadas. Polisen skall göra en anmäla till kommunen när förhållandena på t.ex. en campingplats är sådana att det skulle behövas ordningsföreskrifter där. Kommunen kan då jämställa platsen med en offentlig plats och utfärda föreskrifter för campingplatsen.

Badförbud

16 §

En lokal ordningsföreskrift kan innehålla **förbud mot badning** på vissa farliga platser, t.ex. i hamnar och i närheten av kablar och ledningar av olika slag. Förbudet skall avse en offentlig plats, t.ex. ett för allmänheten tillgängligt hamnområde.

Några lokala föreskrifter om **livräddningsutrustning** vid badplatser kan inte meddelas då denna fråga är reglerad i plan- och bygglagen och räddningstjänstlagen. Enligt **räddningstjänstlagen** (1986:1102) åligger det ägare eller innehavare av byggnader eller andra anläggningar att i skälig omfattning hålla utrustning för bl.a. livräddning vid brand eller någon annan olyckshändelse. Skyldigheten omfattar sådan utrustning som behövs för livräddning vid badplatser, simhallar och andra fritidsanläggningar, t.ex. livbojar och livbåtar.

Föreskrifter om förbud mot **motorbåtstrafik, vattenskidåkning, vindsurfing** o.dyl. vid badplatser kan inte heller meddelas i en lokal ordningsföreskrift. Enligt 2 kap. 2 § sjötrafikförordningen (1986:300) får **länsstyrelsen**, efter samråd med sjöfartsverket, meddela bl.a. föreskrifter om fartbegränsning, förbud mot ankring eller begränsning i rätten att utnyttja vattenområde för båttävling, vattenskidåkning eller liknande sporter.

I ordningslagen finns inga generella ordningsföreskrifter för badplatser. I **särskilda fall** kan **polisen** enligt 3 kap. 17 § OL, om det behövs för att förebygga oordning eller för att förhindra att människors hälsa eller egendom skadas, ge **anvisningar** eller **tillsägelser** till innehavaren och besökande för användningen av bl.a. badplatser som allmänheten har tillträde till. Polisen kan t.ex. förbjuda bad vid stormigt väder. Om det behövs föreskrifter om allmän ordning och säkerhet för bl.a. badplatser skall polisen anmäla för-

hållandet till kommunen, som har möjlighet att i så fall utfärda lokala ordningsföreskrifter för badplatsen.

Hundar

17–18 §§

Enligt förarbetena till ordningslagen (prop. 1992/ 93:210 s. 228) kan lokala föreskrifter om hundar avse kopplingstvång, upplockningstvång och förbud mot att låta hundar vistas på vissa platser. Hundar inom tätorter medför en nedsmutsning av offentliga platser. Lösa hundar kan vålla olägenheter för allmänheten, t.ex. genom att skrämja förbipasserande eller utgöra en fara för trafiken. Enligt **lagen (1943:459) om tillsyn över hundar och katter** skall hundar och katter hållas under sådan tillsyn att de inte orsakar skador eller avsevärda olägenheter. För att förhindra ordningsstörningar kan man därutöver införa lokala föreskrifter om hållande av hundar.

Enligt 10 § hälsoskyddsförordningen (1983:616) får kommunen meddela lokala föreskrifter bl.a. om att vissa pälsdjur inte får hållas inom detaljplaneområde utan tillstånd. Sådant krav på tillstånd kan emellertid inte föreskrivas för hundar och katter.

I 11 § **hälsoskyddslagen** (1982:1080) sägs att husdjur skall förvaras och skötas så att sanitär olägenhet inte uppstår. Denna paragraf kan alltid åberopas för att komma till rätta med sanitär olägenhet, oavsett om det krävs tillstånd eller inte att hålla ett djur. Som "**sanitär olägenhet**" betraktas t.ex. att djur hålls på ett sådant sätt att närboende störs av oljud, elakartad lukt, flugor, råttor o.dyl.

Det betänkande (SOU 1985:24) som låg till grund för ordningslagen utgick ifrån att det finns behov av att reglera hållande av hund främst för att **tillgodose allmän ordning**, och att frågan även framdeles bör regleras genom bestämmelser i lokala ordningsföreskrifter. I betänkandet (s. 185) framgår att det ofta är tvivelaktigt, om förekomsten av hundföroreningar är så stor att en sanitär olägenhet kan anses ha uppkommit. Även om hälsoskyddslagens bestämmelser om sanitära olägenheter i något fall skulle vara tillämpliga, saknas möjligheter att effektivt ingripa mot den som har överträtt bestämmelsen genom att låta sitt djur förorena en offentlig plats. Utredningen ansåg därför att frågan om hundföroreningar även i framtiden bör regleras inom ordningslagstiftningens ram. En effektiv åtgärd är att ålägga hundägare att avlägsna föroreningen efter sitt djur, dvs. upplockningstvång.

Upplockningstvånget bör enligt utredningen begränsas till områden med tydlig stadsprägel. Hundspillning kan också utgöra olägenhet även inom områden av friluftskaraktär, lekparker, badstränder, motionsspår o.dyl. Föreskrifter om **kopplingstvång** bör i allmänhet ges ett snävare tillämpningsområde än föreskrifter om upplockningstvång. Bestämmelser om **förbud mot att hålla hund** på offentliga platser bör endast meddelas när särskilt starka skäl talar för ett sådant förbud. Lokala föreskrifter om kopplings- eller upplockningstvång bör enligt utredningen lämpligen gälla både för hundens **ägare och vårdare**, dvs. även rent tillfälliga vårdare.

Föreskrifter att **tikar** skall hållas kopplade under löptid och om att alla hundar skall ha **halsband** kan meddelas i lokala föreskrifter. Reglerna får dock endast avse hundar som vistas på offentlig plats, inte på exempelvis privat tomtmark.

Lokala föreskrifter som förbjuder störande **hundskall** får inte förekomma eftersom hundägarens tillsynsplikt enligt tillsynslagen omfattar en skyldighet att se till att inte hunden genom ihållande skällande stör omgivningen. Ihållande hundskall kan dessutom utgöra en sanitär olägenhet enligt hälsoskyddslagen.

Undantag från lokala bestämmelser om hundar kan göras för t.ex. **ledarhundar** för synskadade och för **polishundar** som används i tjänst. Även för dessa hundar kan dock gälla ett förbud mot att förorena vissa platser, i synnerhet lekplatser och badplatser.

I princip finns inget hinder mot att införa lokala föreskrifter om **hållande av katt**, t.ex. reglera skyldighet för ägare att ta bort kattspillning på offentlig plats, att hålla katt kopplad eller se till att katter inte vistas på t.ex. en lekplats som är offentlig plats. Med hänsyn till övervakningsproblem och de begränsade möjligheterna att ingripa mot överträdelser bör dock lokala föreskrifter om katter meddelas med stor försiktighet och endast om missförhållandena är påtagliga. Om kattägarna såg till att **ID-märka** sina katter skulle möjligheterna att ingripa mot t.ex. katter som springer lösa trots föreskrift om kopplingstväng kunna öka. Det torde dock inte vara möjligt att i en lokal föreskrift skriva in en sådan skyldighet för enskilda kattägare.

Enligt tillsynslagen finns möjlighet att **ta om hand en hund** som **springer lös** inom områden där det finns vilt, dvs. främst i naturen. Någon lagreglerad möjlighet att omhänderta hundar som springer lösa utan tillsyn inom stadsområden har inte införts i denna lag.

Trots att det därmed inte torde föreligga något hinder mot lokala föreskrifter om omhändertagande av lösa hundar och katter inom stadsområden bör någon sådan föreskrift inte införas. Omhändertagande av lösa hundar och katter torde kunna ske med stöd av hittegodslagen. Problemet med lösa hundar och katter inom stadsområden bör ses över i sin helhet, och kan eventuellt lösas genom ändring i lagen om tillsyn över hundar och katter. Någon sådan föreskrift har därför inte tagit med i detta underlag.

En bestämmelse om att polismyndigheten får bestämma om vad som skall ske med omhändertagna hundar när ägaren inte hör av sig torde strida mot 2 kap. 18 § regeringsformen. Där sägs att varje medborgare vilkens egendom tas i anspråk genom expropriation eller annat sådant förfogande skall vara tillförsäkrad ersättning för förlusten enligt grunder som bestäms i lag.

Fyrverkeri och andra pyrotekniska varor

20 §

Föreskrifterna om pyrotekniska varor har delats upp i två olika paragrafer, då föreskrifterna har olika syften och tillämpningsområden. Föreskriften i

20 § stöder sig på bestämmelsen i 3 kap. 8 § OL om kommunens rätt att utfärda lokala föreskrifter för att motverka ordningsstörningar på offentliga platser. Syftet med denna föreskrift är alltså att **upprätthålla den allmänna ordningen**. Föreskriften gäller **på offentlig plats** eller därmed jämställd plats. Platserna skall anges med namn så att inga oklarheter uppstår vid tillämpningen av föreskriften.

21 §

I ordningslagen finns en grundläggande bestämmelse om tillstånd för användning av pyrotekniska varor. Enligt 3 kap. 7 § OL får pyrotekniska varor inte användas utan tillstånd av polismyndighet, om användningen med hänsyn till tidpunkten, platsens belägenhet och övriga omständigheter innebär risk för skada på eller någon beaktansvärd olägenhet för person eller egendom. Trots denna allmänna bestämmelse har det ansetts att det kan finnas behov av kompletterande lokala föreskrifter. Av 3 kap. 9 § OL framgår att kommunen får meddela de **ytterligare föreskrifter** för kommunen eller del av denna som behövs för att **förhindra att människors hälsa eller egendom skadas** till följd av användningen av pyrotekniska varor.

Bestämmelsen i 3 kap. 9 § ger alltså kommunerna en möjlighet att meddela lokala föreskrifter om användningen av pyrotekniska varor som **sträcker sig längre** eller är av **mer preciserat slag** än den allmänna bestämmelsen i 7 §.

Föreskriften i 21 § i detta förslag har alltså till syfte att förhindra att människors hälsa eller egendom skadas till följd av användningen av pyrotekniska varor, inte att upprätthålla den allmänna ordningen. Det bör observeras att det **inte krävs att användningen sker på offentlig plats** eller plats som kommunen jämställt med sådan plats. Att denna föreskrift gäller även andra platser än offentliga följer av 2 § i förslaget. Avsikten är att det skall kunna införas krav på tillstånd för eller förbud mot användningen av pyrotekniska varor inom ett visst begränsat område eller beträffande varor av visst slag. Föreskriften kan t.ex. gälla för **vissa särskilt känsliga platser** t.ex. vid **sjukhus** och **vårdhem** eller på **innetorg**, dvs. på platser där risken är påtaglig för att människors hälsa eller egendom (t.ex. husdjur) skadas till följd av användningen av pyrotekniska varor. Endast i undantagsfall bör totalförbud införas och då med ett mycket begränsat geografiskt tillämpningsområde, t.ex. på ett innetorg eller vid ett sjukhus. Även beträffande denna föreskrift gäller att de innetorg, sjukhus m.m. som avses i föreskriften skall anges noga.

Syftet med denna föreskrift skall bl.a. vara att förebygga att människors hälsa skadas. Begreppet **"hälsa"** omfattar inte enbart **fysiskt** utan också **psykiskt** och **socialt välbefinnande**. Hänsyn skall även tas till intresset av att utan störning kunna vistas och förflytta sig utomhus. Störande användning av pyrotekniska varor kan innebära risker för människors hälsa i somatiskt eller psykiskt hänseende.

Sprängning och skjutning med eldvapen m.m.

22 §

I 3 kap. 6 § OL finns grundläggande bestämmelser om bl.a. när polisens **tillstånd** behövs för sprängning och skjutning med eldvapen och för användning av luft- eller fjädervapen. Paragrafen gäller inom **detaljplanelagda områden**. Behovet att genom lokala föreskrifter utsträcka tillståndskravet vid sprängning och skjutning med eldvapen till ytterligare områden är begränsat. Det är likväl inte uteslutet att i vissa fall meddela sådana föreskrifter. Det kan t.ex. finnas **områden som inte omfattas av detaljplan** men där mycket människor rör sig och där det finns näraliggande tät bebyggelse. Det är därför möjligt att genom lokal föreskrift utsträcka tillståndskravet till att även omfatta sådana områden.

Med sprängning avses alla slag av sprängning med egentliga sprängämnen såsom dynamit o.dyl., däremot inte pyrotekniska varor. Med eldvapen förstås ett vapen med vilket kulor, hagel eller andra projektiler kan skjutas ut med hjälp av en krutladdning.

23 §

Enligt 3 kap. 6 § andra stycket OL får den som är under 18 år inte utan **tillstånd** av polismyndigheten inom detaljplanelagt område använda **luft- eller fjädervapen**. Detsamma gäller utanför detaljplanelagt område, om vapnet inte används under uppsikt av någon som har fyllt 20 år.

Det kan emellertid finnas behov av att begränsa handhavande av sådana vapen på offentliga platser. I den mån det är påkallat från ordnings- och säkerhetssynpunkt kan man därför i en lokal föreskrift ta in en bestämmelse som **begränsar användningen av andra vapen än eldvapen** på offentliga platser. Ett förbud kan t.ex. införas mot användning av luft- eller fjädervapen, paintballvapen eller t.o.m. pil- eller slangbågar på offentliga platser.

Ridning och löpning

24 §

Regler om ridning i terräng anses kunna meddelas som en lokal ordningsföreskrift. Det finns därför inte något hinder mot att vid behov förbjuda ridning i motions- eller skidspår. Även löpning i skidspår kan förbjudas. Föreskriften måste dock ha ett sådant innehåll och vara utformad med sådan **exakthet** att det är möjligt att **tillämpa** föreskriften och **övervaka** efterlevnaden av den. Det krävs därför att föreskriften talar om exakt **vilka spår** där förbud skall gälla. En allmänt formulerad föreskrift att ridning är förbjuden på "preparerade och varaktigt utmärkta skidspår" är inte tillräckligt preciserad. Förbudet får inte heller gälla inom ett alltför vidsträckt område på landsbygden.

Avgift

25 §

Kommunernas rätt att ta ut avgift för användningen av offentlig plats regleras i lagen (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats m.m., den s.k. **avgiftslagen**. Kommunerna får ta ut avgift för **användningen av offentlig plats**, om platsen står under kommunens förvaltning och polismyndigheten enligt 3 kap. 1 § OL har lämnat tillstånd till användningen. Avgift kan också tas ut för användning av sådant område som kommunen **jämställt med offentlig plats** enligt 1 kap. 2 § andra stycket OL, om platsen är belägen inom detaljplanelagt område och står under kommunens förvaltning. Kommunerna har också rätt att ta ut avgift för användning av platser som kommunen har upplåtit till **allmän försäljningsplats**, t.ex. salutorg.

Ersättning skall utgå med **skäligt belopp**. Vid skälighetsbedömningen skall hänsyn tas till ändamålet med upplåtelsen, nyttjarens fördel av denna, kommunens kostnader med anledning av upplåtelsen och övriga omständigheter. Det är **kommunfullmäktige** som skall besluta om grunderna för beräkning av avgiften.

Observera att avgiftslagen inte gäller alla offentliga platser. Kommunen kan upplåta **annan kvartersmark** än sådan som i detaljplan redovisas som kvartersmark för hamnverksamhet och som står under kommunens förvaltning med **nyttjanderätt**. När en kommun upplåter sådan kvartersmark kan kommunen – i likhet med en enskild fastighetsägare – träffa **överenskommelse med nyttjanderättshavaren** om ersättningen.

Överträdelse av lokal ordningsföreskrift

26§

Enligt 3 kap. 22 § andra stycket OL kan den som **uppsåtligen** eller av **oakt-samhet bryter mot någon lokal ordningsföreskrift** dömas till **penningböter**. Det kan vara lämpligt att upplysa om detta i en paragraf, samt att även ange vilka föreskrifter som är straffsanktionerade.

Bestämmelser om **förelägganden** och **förverkande** finns i 19–21 §§ respektive i 25 § OL.

Ikraftträdande

Kommunfullmäktiges beslut att **anta, ändra eller upphäva** föreskrifter gäller från och med att **protokollet** från fullmäktiges sammanträde har **justerats**. Eftersom **länsstyrelsen kan upphäva** en föreskrift i normalfallet inom **tre veckor** från det att kommunens beslut har anmälts till länsstyrelsen, bör kommunen emellertid ange en **ikraftträdandedag** som ligger något fram i tiden. En tumregel kan t.ex. vara att låta ikraftträdandet ske vid månads-skiftet närmast fyra veckor efter justeringen av fullmäktiges protokoll. Om t.ex. fullmäktige antar föreskrifterna vid ett sammanträde den 15 april 1995, kan ikraftträdandet lämpligen vara den 1 juni 1995.

Bilaga 3

Underlag till

LOKALA ORDNINGSFÖRESKRIFTER FÖR TORG- HANDELN I X KOMMUN

Beslutade av kommunfullmäktige den .....

X kommun föreskriver följande med stöd av 1 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617).

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

1 § Utöver vad som föreskrivs i de grundläggande bestämmelserna om allmän ordning och säkerhet på offentlig plats i 3 kap. ordningslagen (1993:1617) och i kommunens lokala ordningsföreskrifter gäller dessa föreskrifter för salutorgen i kommunen. Syftet med föreskrifterna är att upprätthålla den allmänna ordningen.

2 § Föreskrifterna är tillämpliga på följande offentliga platser som kommunen upplåter till allmänna försäljningsplatser för torghandel: .....

Fasta och tillfälliga saluplatser

3 § På de allmänna försäljningsplatserna finns både fasta och tillfälliga saluplatser vilka bestäms av x-nämnden.

En fast saluplats får användas på bestämd tid, minst ..... högst .....

En tillfällig saluplats får användas endast viss dag och anvisas av .....

.....

Fördelning av saluplatser

4 § Vid fördelningen av saluplatserna gäller följande.

Tillfälliga saluplatser tilldelas försäljarna i den ordning som de kommer till försäljningsplatsen, eller genom lottning, om det är lämpligare.

Fler än en saluplats får tilldelas samma person endast när det kan ske med hänsyn till tillgången på platser.

När flera platser tilldelas en person, skall platserna vara belägna intill varandra.

Varor av likartat slag skall, om det är möjligt, föras samman i en eller flera gemensamma grupper eller rader.

Innehavarens rätt att använda saluplatsen får inte överlåtas på någon annan. I fall en innehavare av en fast saluplats inte vid försäljningstidens början har

intagit platsen eller gjort anmälan till ..... att platsen kommer att utnyttjas senare på dagen, har nämnden rätt att låta någon annan använda platsen som tillfällig saluplats.

Tider för försäljning

5 § Torghandel får ske på följande tider:

Försäljningen får börja under månaderna .... tidigast klockan ..... och under övriga månader tidigast klockan ..... samt sluta senast klockan ....., ifall nämnden inte medgivit undantag eller beslutar annat.

På påskafton, pingstafton, midsommarafton och nyårsafton får torghandel inte pågå efter klockan .....

Försäljning av julgranar får med kommunens tillstånd under tiden från och med den ..... till och med den .... pågå vardagar mellan klockan .... samt på julafton mellan klockan .....

Försäljarna får inte tidigare än .... timme före fastställd försäljningstids början lägga upp varor eller redskap på försäljningsplatsen.

Varor och redskap skall vara bortförda senast .... timme efter försäljningstidens slut.

På begäran av polismyndigheten eller annan myndighet eller om särskilda skäl föreligger får nämnden besluta att försäljning i särskilt fall skall ske vid andra tider än vad som stadgas ovan eller helt ställas in.

Innehavarens upplysningsskyldighet

6 § En innehavare av en saluplats är enligt 2 § lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning skyldig att genom en väl synlig skylt eller på något annat lämpligt sätt lämna upplysning om innehavarens namn, postadress och telefonnummer.

Förbud mot försäljning av vissa varor

7 § Knivar, sprängdeg, skjutvapen och pyrotekniska varor får inte säljas på de allmänna försäljningsplatserna.

Försäljning av livsmedel

8 § Vid försäljning av livsmedel på de allmänna försäljningsplatserna gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i livsmedelslagen (1971:511) och livsmedelsförordningen (1971:807) samt föreskrifter meddelade med stöd av dessa.

Placering av varor, redskap och fordon

9 § Varor och redskap får inte placeras på de gångar som är avsedda för trafik utmed eller mellan saluplatserna.

Under försäljningstid får inte försäljarnas fordon framföras på försäljningsplatsen.

För uppställning av fordon eller släpvagn på saluplatsen krävs nämndens tillstånd.

Renhållning m.m.

10 § En innehavare av en saluplats är skyldig att senast 30 minuter efter försäljningstidens slut samla ihop avfall och annat skräp från rörelsen, samt att föra bort och lägga det i en behållare för sopor.

Innehavaren skall se till att saluplatsen hålls ren och snygg.

Avgift

11 § För användning av allmän försäljningsplats har kommunen rätt att ta ut avgift enligt de grunder som har beslutats av kommunfullmäktige.

Överträdelse av föreskrift

12 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon av 3 § andra och tredje styckena, 4 § sjätte stycket första meningen, 5 § första – sjätte styckena, 7 §, 9 och 10 §§ kan dömas till penningböter enligt 3 kap. 22 § andra stycket ordningslagen.

I ordningslagen finns också bestämmelser om förelägganden och förverkande.

Dessa föreskrifter träder i kraft den .....

Bilaga 4

Kommentarer till underlaget till lokala ordningsföreskrifter för torghandeln**Allmänt om torghandelsföreskrifter**

Kommunernas befogenhet att upplåta olika områden för torghandel grundar sig på den allmänna kompetensregeln i 2 kap. 1 § kommunallagen (1991:900). **Kommunerna** kan alltså **självständigt avgöra** om de vill **upplåta** platser för torghandel eller inte. Upplåtelse av ett område till allmän försäljningsplats brukar ske genom att kommunen i lokal ordningsföreskrift anger vilken eller vilka platser som skall vara allmänna försäljningsplatser.

Enligt 3 kap. 1 § ordningslagen (1993:1617 OL) krävs polisens tillstånd för att en offentlig plats inom detaljplanelagt område skall få användas på ett sätt som inte stämmer överens med det ändamål som platsen har upplåtits för eller som inte är allmänt vedertaget. Detta betyder att **om kommunen har upplåtit** ett torg för torghandel så behövs **inte polisens tillstånd** för torghandel där.

Om kommunen däremot väljer att **inte upplåta** ett torg till allmän försäljningsplats, krävs **tillstånd i varje enskilt fall** då någon vill bedriva försäljning på platsen. Kommunen kan då genom att utnyttja sin vetorätt förhindra att tillstånd för sådan handel meddelas.

Kommunerna kan även i fortsättningen liksom tidigare meddela **lokala ordningsföreskrifter för torghandel** som sker på ett av kommunen för ändamålet upplåtet torg. Ordningsföreskrifterna kan innehålla bestämmelser om sådant som fördelningen av fasta och tillfälliga platser, fördelningen av platser mellan olika sökande, tider för torghandel, renhållning m.m.

Ordningsföreskrifter för torghandeln kan anges antingen i de **allmänna lokala ordningsföreskrifterna** eller i **särskilda torghandelsföreskrifter**. I detta förslag har en sådan uppdelning gjorts. Ordningsföreskrifterna kan delas upp i olika dokument benämnda "allmänna lokala ordningsföreskrifter" respektive "lokala ordningsföreskrifter för torghandeln". Eftersom torghandelsföreskrifterna i huvudsak riktar sig till torghandlarna kan det vara lämpligt att föra samman dessa föreskrifter i ett särskilt dokument. Formellt sett utgör dock torghandelsföreskrifterna lokala ordningsföreskrifter, och de skall därför antas på samma sätt som dessa och anmälas till länsstyrelsen.

Ingressen

Se kommentaren till ingressen i de allmänna ordningsföreskrifterna.

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

1 §

I denna paragraf anges **vilka regler som gäller för torget**. Förutom de särskilda torghandelsföreskrifterna gäller de grundläggande föreskrifterna om allmän ordning och säkerhet i 3 kap. ordningslagen och kommunens allmänna lokala ordningsföreskrifter. På torget kan t.ex. även allmänna föreskrifter om tillfällig försäljning, och om hållande av hundar och lastning av varor gälla.

Det kan vara lämpligt att ange att föreskrifterna har till **syfte** att upprätthålla den allmänna ordningen. Det är t.ex. inte tillåtet att meddela föreskrifter som enbart har till syfte att begränsa varusortimentet.

Beträffande allmänna krav på utformningen av och innehållet i lokala föreskrifter, se kommentaren till 1 § i de allmänna ordningsföreskrifterna.

2 §

I denna paragraf skall de torg eller andra allmänna försäljningsplatser där föreskrifterna skall gälla **namnges**. Det **geografiska området** för föreskrifternas tillämpning måste framgå klart.

Torghandelsföreskrifterna skall gälla för sådana områden som kommunen upplåter till allmän försäljningsplats. Sådan **upplåtelse** sker regelmässigt genom att en bestämmelse tas in om att **visst område utgör allmän försäljningsplats**.

Beslut om upplåtelse av torg till allmän försäljningsplats är ett utflöde av den kommunala kompetensen och något som kommunen självständigt beslutar om. En sådan upplåtelse utgör därför **inte en ordningsföreskrift** och kan därför inte t.ex. upphävas av länsstyrelsen vid prövning av om föreskrifterna strider mot ordningslagen. Bestämmelsen om vilka områden som utgör allmän försäljningsplats bör ändå tas in i föreskrifterna för tydlighetens skull. Det är viktigt att gränserna för det område där torghandel får förekomma anges noga.

Fasta och tillfälliga saluplatser

3 §

Föreskrifterna är främst av **administrativ natur** men kan ändå enligt förarbetena till ordningslagen (prop. 1992/ 93:210 s. 148) regleras i lokala föreskrifter.

Fördelning av saluplatser

4 §

Föreskrifterna är främst av administrativ karaktär men syftar till att förebygga oordning. Det är viktigt att ha tydliga regler för **hur** platserna skall

fördelas, **vem** som skall besluta om **fördelningen** av platserna och vem som skall **anvisa** platserna. Olika system såsom **lottning** eller **bokning** viss dag i förväg kan införas. Tillfälliga saluplatser kan t.ex. i första hand fördelas genom förhandsbokning och i andra hand genom att tilldelas försäljare i den ordning de kommer till platsen. En föreskrift kan införas om att en tillfällig plats få bokas för längre tid än en vecka endast om särskilda skäl finns.

Vidare kan en regel införas om att platserna skall anvisas av t.ex. tekniska kontoret eller av en person som kontoret utsett till att ordna och övervaka handeln på torget. En sådan person kan benämnas torgtillsynsman.

Föreskrifter om **företräde till torgplats** åt t.ex. försäljare av ortens egna produkter eller åt försäljare som är hemmahörande i kommunen torde inte vara lagliga (SOU 1985:24 s. 203). Enligt ett regeringsrättsavgörande från 1981 är det däremot möjligt för kommunen att vid upplåtelse av fasta torgplatser ge förtur åt försäljare som under längre tid innehaft plats på torget.

Tider för försäljning

5 §

Kommunen kan meddela föreskrifter om tiden för torghandeln endast när det är motiverat från **ordningssynpunkt**. Föreskrifter om tider får inte användas för att begränsa utbudet av varor och inskränka försäljarnas näringsfrihet.

Bestämmelsen om att nämnden i vissa fall kan besluta om **andra tider** för försäljningen eller **ställa in försäljningen** kan t.ex. användas när torget behövs för större evenemang i kommunen, invigningar, jubileum, stadsbesök, m.m.

Innehavarens upplysningsskyldighet m.m.

6 §

Den **informationsskyldighet** som ålagts näringsidkare enligt 2 § lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning gäller i princip **all tillfällig försäljning**, dvs. även vid torg- och marknadshandel och vid försäljning på mässor och liknande. Det kan vara lämpligt att **upplysa** om denna skyldighet i de lokala föreskrifterna.

En föreskrift om att försäljare skall vara skyldiga att ha ett s.k. **F-skattebevis** anses inte lagligt. Länsstyrelsen i Dalarna har i beslut 1994-07-01 upphävt en lokal torghandelsföreskrift om F-skattebevis med den motiveringen att innehav av ett F-skattebevis inte utgör ett villkor för näringsverksamhet. Ett krav på sådant bevis ansågs därför som en obefogad inskränkning i den enskildes rätt. Föreskriften ansågs inte heller behövas för att upprätthålla den allmänna ordningen.

Förbud mot försäljning av vissa varor

7 §

Kommunen får reglera torghandeln från ordningssynpunkt. Någon möjlighet att meddela föreskrifter som **begränsar varuutbudet** har **inte** införts. Torg-handeln utgör enligt förarbetena (prop. 1992/ 93:210 s. 149) en **positiv konkurrensfaktor** gentemot den etablerade handeln. En begränsning av varuutbudet skulle kunna få negativa effekter för prisbildningen och vara till men för konsumenterna. Därför kan varuutbudet vid torghandel endast regleras om det behövs med hänsyn till ordning och säkerhet.

Varusortimentet får alltså inte begränsas av andra skäl än hänsyn till allmän ordning. Kommunen kan inte begränsa varuutbudet under hänvisning till knappheten av torghandelsplatser eller i syfte att skydda särpräglade eller känsliga miljöer. Det är t.ex. **inte tillåtet att begränsa handeln** till att enbart avse sedvanlig torghandel, t.ex. livsmedel, blommor o.dyl., för att låta handeln smälta in i en viss kulturell bebyggelse eller miljö.

Förbud mot försäljning av vissa angiva **farliga varor** kan förekomma, t.ex. försäljning av knivar, sprängdeg eller farliga pyrotekniska varor, om det är motiverat med hänsyn till den allmänna ordningen. Om ett sådant förbud skall införas måste de förbjudna varorna **specificeras**. Det är inte tillåtet att införa en generell föreskrift om att "alla varor som kan medföra olägenhet från ordningssynpunkt" inte skall få säljas på torget.

Föreskrifter som reglerar **utseendet** på torghandlarnas försäljningsstånd t.ex. att alla stånd skall ha markiser i vissa färger, eller som förbjuder försäljning från vissa anordningar t.ex. vagnar eller bord, kan inte anses utgöra föreskrifter om den allmänna ordningen på platsen.

Försäljning av livsmedel

8 §

Försäljning av livsmedel är reglerad i bl.a. livsmedelslagen och förordningen till denna. Det är inte nödvändigt att hänvisa till dessa författningar men det kan från **upplysningssynpunkt** vara lämpligt.

Placering av varor, redskap och fordon

9 §

En sådan bestämmelse kan behövas med hänsyn till allmän ordning.

Renhållning

10 §

I denna paragraf regleras borttagande av skräp och annat avfall som kommer från försäljningsrörelsen.

Avgift

11 §

I 1 § i lagen (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, m.m.sägs att kommunen har rätt att ta ut **ersättning för användning av salutorg** eller liknande plats som kommunen har upplåtit till allmän försäljningsplats. Ersättning skall utgå i form av en avgift med **belopp** som kan anses **skäligt** med hänsyn till ändamålet med upplåtelsen, nyttjarens fördel av denna, kommunens kostnader med anledning av upplåtelsen och övriga omständigheter. Grunderna för beräkningen av avgiften beslutas av **kommunfullmäktige**.

En bestämmelse kan införas om att **avgiften skall erläggas innan platsen tas i anspråk**. Det är **inte** tillåtet att införa regler om att t.ex. **dubbel avgift** skall utgå om någon bryter mot föreskrifterna eller om någon bedriver handel utan att ha erlagt avgift.

Överträdelse av föreskrift

12 §

Överträdelse av föreskrifter för torghandeln skall beivras på samma sätt som överträdelser av allmänna ordningsföreskrifter, dvs. genom **penningböter** enligt 3 kap. 22 § andra stycket OL. Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon lokal föreskrift kan dömas till penningböter.

I 3 kap. 19-21 §§ OL finns bestämmelser om polismyndighetens möjligheter att utfärda **förelägganden** och vidta **åtgärder på den försumliges bekostnad**. Om t.ex. någon inte vidtar en åtgärd som åligger honom enligt bl.a. en lokal föreskrift, får polismyndigheten förelägga honom att inom viss tid vidta åtgärden. Om en försäljare trots uppmaning från kommunen t.ex. inte tar bort varor och redskap som placerats i strid med den lokala föreskriften kan polisen förelägga försäljaren att göra det. Föreläggandet kan förenas med vite. I 3 kap. 25 § första stycket ordningslagen finns bestämmelse bl.a. om förverkande av varor.

kraftträdande

Se kommentaren till de allmänna ordningsföreskrifterna.

**ALLMÄNNA LOKALA ORDNINGSFÖRESKRIFTER FÖR
HERRLJUNGA KOMMUN**

Beslutade av kommunfullmäktige den ..... 1995-12-12 § 106

Herrljunga kommun föreskriver följande med stöd av 1§ förordningen (1993:1632) med be-
myndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordning-
slagen (1993:1617).

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

1 § Grundläggande bestämmelser om allmän ordning och säkerhet på offentlig plats finns i tredje kap. ordningslagen (1993:1617).

Dessa lokala ordningsföreskrifter innehåller ytterligare bestämmelser om hur den allmänna ordningen i Herrljunga kommun skall upprätthållas.

2 § Föreskrifterna är tillämpliga på alla platser i kommunen som är offentlig plats enligt 1 kap. 2 § första stycket 1-4 ordningslagen om inte annat anges.

För områden som kommunen har upplåtit till torghandel gäller också kommunens föreskrifter om torghandel.

3 § Vid tillämpningen av 3 kap. ordningslagen och dessa föreskrifter skall, med stöd av 1 kap. 2 § andra stycket ordningslagen, följande områden jämföras med offentlig plats: lekplatser, badplatser, campingplatser och idrotts- och friluftsanläggningar.

4 § Innan polismyndigheten fattar ett beslut om tillstånd enligt 7§, 10§ första stycket, 11§, 12§ bör kommunen ges tillfälle att yttra sig.

Lastning av varor m.m.

5 § Vid lastning, forsling, lossning och annan hantering skall den som är ansvarig för åtgärden göra vad som behövs för att undvika att allmänheten utsätts för tillfälliga olägenheter genom damm, spill eller dålig lukt.

Avlastning och uppläggning av gods får inte ske så att brandposter, brandsläckningsutrustningar och utrymningsvägar blockeras eller att räddningstjänstens arbete hindras.

Schaktning, grävning m.m.

6 § Den som är ansvarig för upptagande av grus, jord eller sand, tippning av fyllnadsmassor, schaktning, grävning eller annat liknande arbete skall se till att det sker på ett sådant sätt att allmänheten utsätts för minsta möjliga olägenhet.

Störande buller

7 § Arbete som orsakar störande buller för personer på offentliga platser, t.ex. stenkrossning, pålning och nitning, får inte ske utan polismyndighetens tillstånd.

Containrar

8 § Ägaren eller nyttjanderättshavaren till en container, som skall ställas upp på en offentlig plats, är skyldig att märka containern med ägarens eller nyttjanderättshavarens namn, adress och telefonnummer.

Markiser, flaggor och skyltar

9 § Markiser, flaggor och skyltar får inte sättas upp så att de skjuter ut över en gångbana på lägre höjd än 2,30 meter eller en körbana på lägre höjd än 4,50 meter. Skyltar får inte ställas ut på trottoar eller gångbana på sådant sätt att de hindrar gångtrafikanter.

Affischering

10 § Affischer, annonser eller liknande anslag får inte utan tillstånd av polismyndigheten sättas upp på sådana husväggar, staket, stolpar eller liknande som vetter ut mot offentlig plats.

Tillstånd behövs inte för att sätta upp anslag på tavlor, pelare eller andra liknande anordningar som är avsedda för detta ändamål. Inte heller krävs tillstånd för näringsidkare att sätta upp annonser och andra tillkännagivanden som avser näringsidkares rörelse på byggnad där rörelsen finns.

Högtalarutsändning

11 § Information, reklam, propaganda eller andra budskap som riktar sig till personer på offentliga platser, får inte ske genom högtalare eller liknande utan tillstånd av polismyndigheten.

Insamling av pengar

12 § Polismyndighetens tillstånd krävs för insamling av pengar i bössor eller liknande, om insamlingen inte utgör led i en tillståndspliktig allmän sammankomst eller offentlig tillställning.

När insamling skall ske i samband med framförande av gatumusik krävs inte tillstånd.

Förtäring av alkohol

13 § Spritdrycker, vin och starköl får inte förtäras på följande platser: i Herrljunga tätort inom det avgränsade området: Furulundsvägen–Horsbyvägen–Nossan–Storgatan–Harabergsgatan–Skogsgatan–Ringleden. Vidare gäller förbudet på tillfartsvägen till Folkets park och Skoghälla IP med tillhörande fotbollsplaner.

Ljung tätort: Industrivägen–järnvägsspåret–Alingsåsvägen–Mollavägen

Annelund tätort: Boråsvägen–Mollavägen–Alingsåsvägen–Armaturvägen

Camping

14 § Camping får inte ske på följande platser: Sämbadets badplatsområde inklusive parkeringsytorna. Ollestadbadets och Sandskens badplatsområde.

Hundar

15 § Hundens ägare, den som tagit emot en hund för underhåll eller nyttjande eller den som endast tillfälligt vårdar en hund är skyldig att följa bestämmelserna i 16 och 17§§. Det som sägs i dessa paragrafer gäller inte för ledarhund för synskadad person eller för polishund i tjänst.

16 § Hundar skall hållas kopplade på all offentlig och därmed jämställd plats.

Tikar skall under löptid hållas kopplade inom hela kommunen, dock inte inom inhägnade områden.

När en hund inte hålls kopplad skall den ha halsband på sig med ägarens namn, adress och telefonnummer.

Hund eller annat djur får ej medföras till allmän badplats under tiden 1 maj t o m 30 september.

17 § Inom all offentlig och därmed jämställd plats skall föroreningar efter hundar plockas upp.

Katter

18 § Katt skall hållas under sådan tillsyn som med hänsyn till deras natur och övriga omständigheter behövs för att förebygga att de orsakar skador eller avsevärda olägenheter.

Katt inom tätort som med skäl kan anses vara övergiven eller förvildad, får avlivas av kommunen utsedd jägare.

Ridning och löpning

19 § Ridning får inte ske i följande motionsspår: elljusspårerna vid Skoghälla IP och Mörlanda sportcenter. Motionsspårerna vid Orraholmens friluftsområde.

Löpning och gång är förbjudet i följande anlagda skidspår: elljusspårerna vid Skoghälla IP och Mörlanda sportcenter. Skidspår vid golfbanan i Hudene. Skidspår i Molla med start från tennisbanan och i Annelund med anknötning till Mörlanda sportcenter.

Adressnummerskylt

Om skyltens utseende och placering skall gälla följande: skylten skall vara tydlig och placeras väl synlig.

Avgift för att använda offentlig plats

21 § För användning av offentlig plats och område som kommunen jämställt med sådan plats har kommunen rätt att ta ut avgift enligt de grunder som beslutats av kommunfullmäktige.

Överträdelse av lokal ordningsföreskrift

22 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon av 5–9 §§, 10 § första stycket, 11 §, 12 § första stycket, 13–14 §§, 16–20 §§ kan dömas till penningböter enligt 3 kap. 22 § andra stycket ordningslagen.

I ordningslagen finns också bestämmelser om förelägganden och förverkande.

Dessa föreskrifter träder i kraft 1996-01-01

KS § 137

DNR KS 183/2016 901

Lokala ordningsföreskrifter på remiss

Sammanfattning

Herrljunga kommuns nu gällande lokala ordningsföreskrifter behöver uppdateras. Förslaget till nya lokala ordningsföreskrifter har satts samman av tjänstepersoner från kommunstyrelsens förvaltning i samråd med sakkunniga tjänstepersoner. Arbetet har utgått ifrån SKL:s cirkulär gällande lokala ordningsföreskrifter, en omvärldsbevakning har gjorts och Herrljunga kommuns lokala förutsättningar har beaktats. Förslaget utsänds nu på remiss för fortsatt hantering av ärendet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2016-06-16.

Förslag till Lokala ordningsföreskrifter för Herrljunga kommun.

Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Herrljunga kommun KF § 106/1995-12-12.

Cirkulär (1995:41), lokala ordningsföreskrifter.

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen beslutar att förvaltningens förslag till Lokala ordningsföreskrifter för Herrljunga kommun sänds ut på remiss till Herrljunga kommuns politiska partier, Herrljunga kommuns facknämnder, pensionärs- och funktionshinderrådet, trygghet- och trafiksäkerhetsrådet och folkhälsopolitiska rådet.

Johnny Carlsson (C) föreslår att remissvaren ska inkomma senast 2016-11-30.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut med Johnny Carlssons (C) tilläggsförslag antas och finner att så sker.

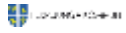
Kommunstyrelsens beslut

1. Förslag till Lokala ordningsföreskrifter för Herrljunga kommun sänds ut på remiss till Herrljunga kommuns politiska partier, Herrljunga kommuns facknämnder, pensionärs- och funktionshinderrådet, trygghet- och trafiksäkerhetsrådet och folkhälsopolitiska rådet.
2. Remissvaren ska inkomma senast 2016-11-30.

Expedieras till: De politiska partierna, facknämnder, pensionärs- och funktionshinderrådet, trygghet- och trafiksäkerhetsrådet, folkhälsopolitiska rådet
För kännedom till: Utredningssekreterare, nämndsekreterare

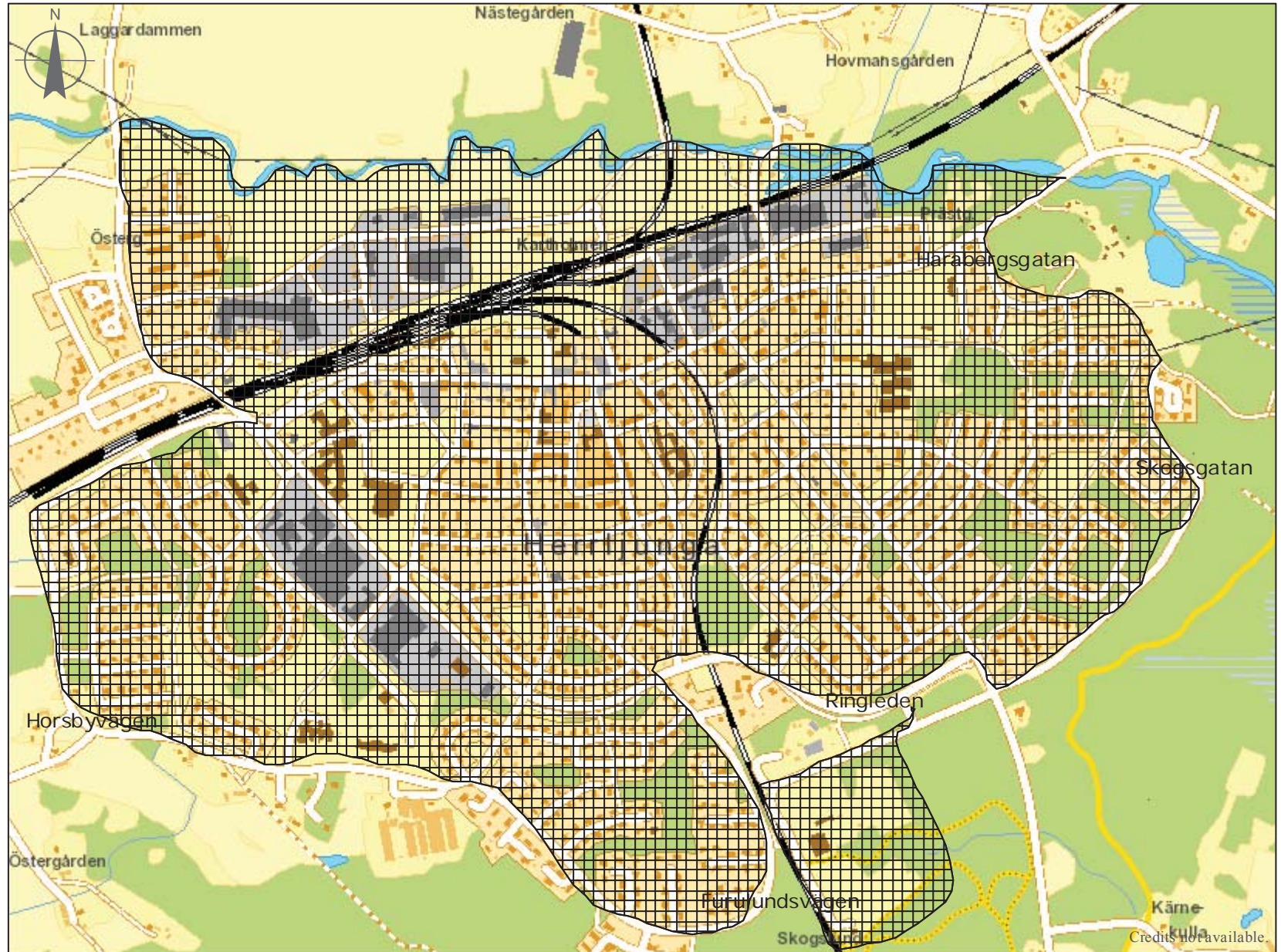
Bilaga 1 § 14 Herrljunga

augusti 22, 2016

Teckenförklaring

Skissa

Gränser för alkoholförtäring

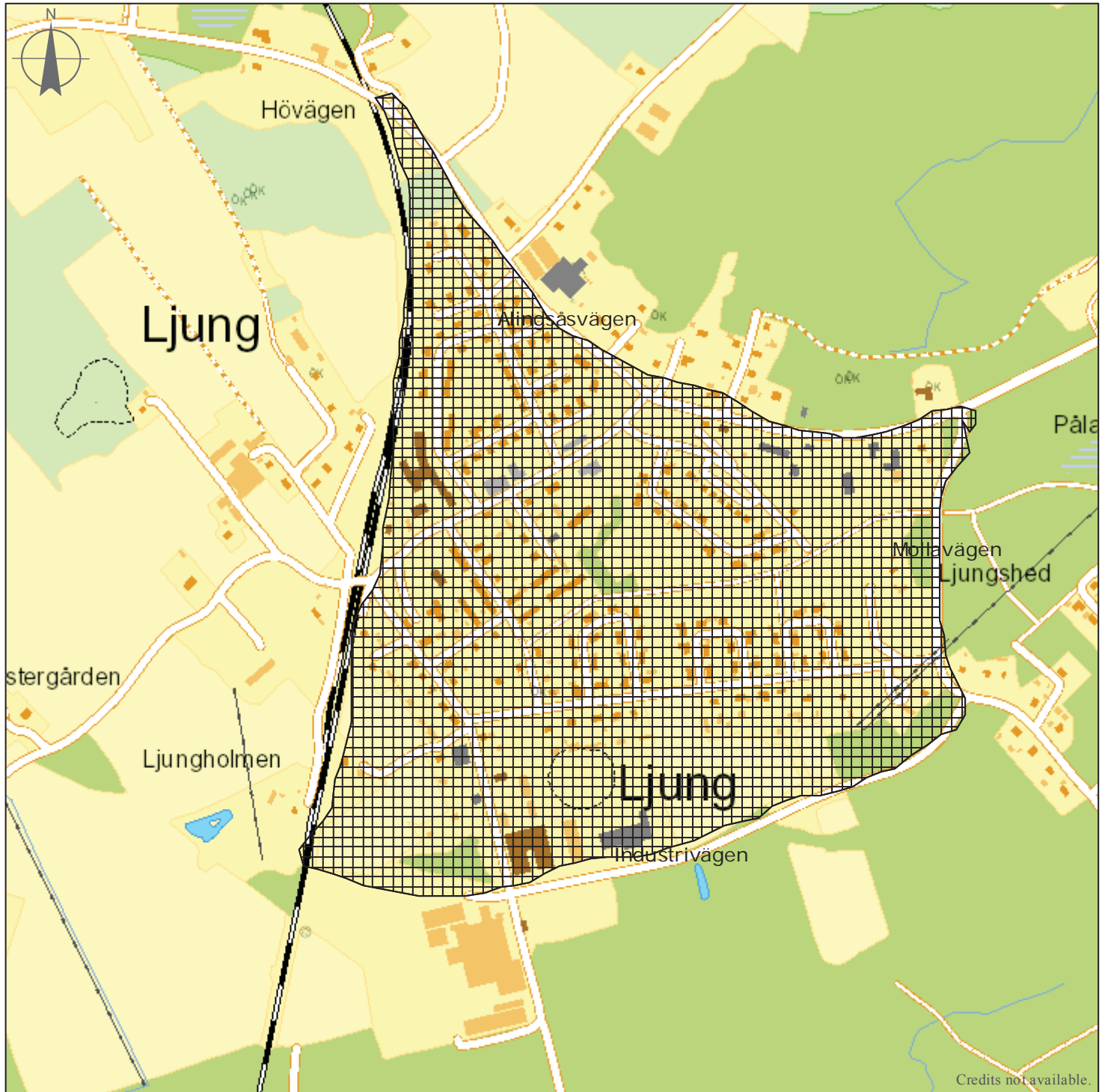
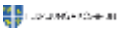
0,5 0 0,5 [km]

1:12 000

Meddelande 5

Bilaga 2 §14 Ljung

augusti 22, 2016

Gränser för alkoholförtäring

1:7 960,82

Teckenförklaring

Skissa

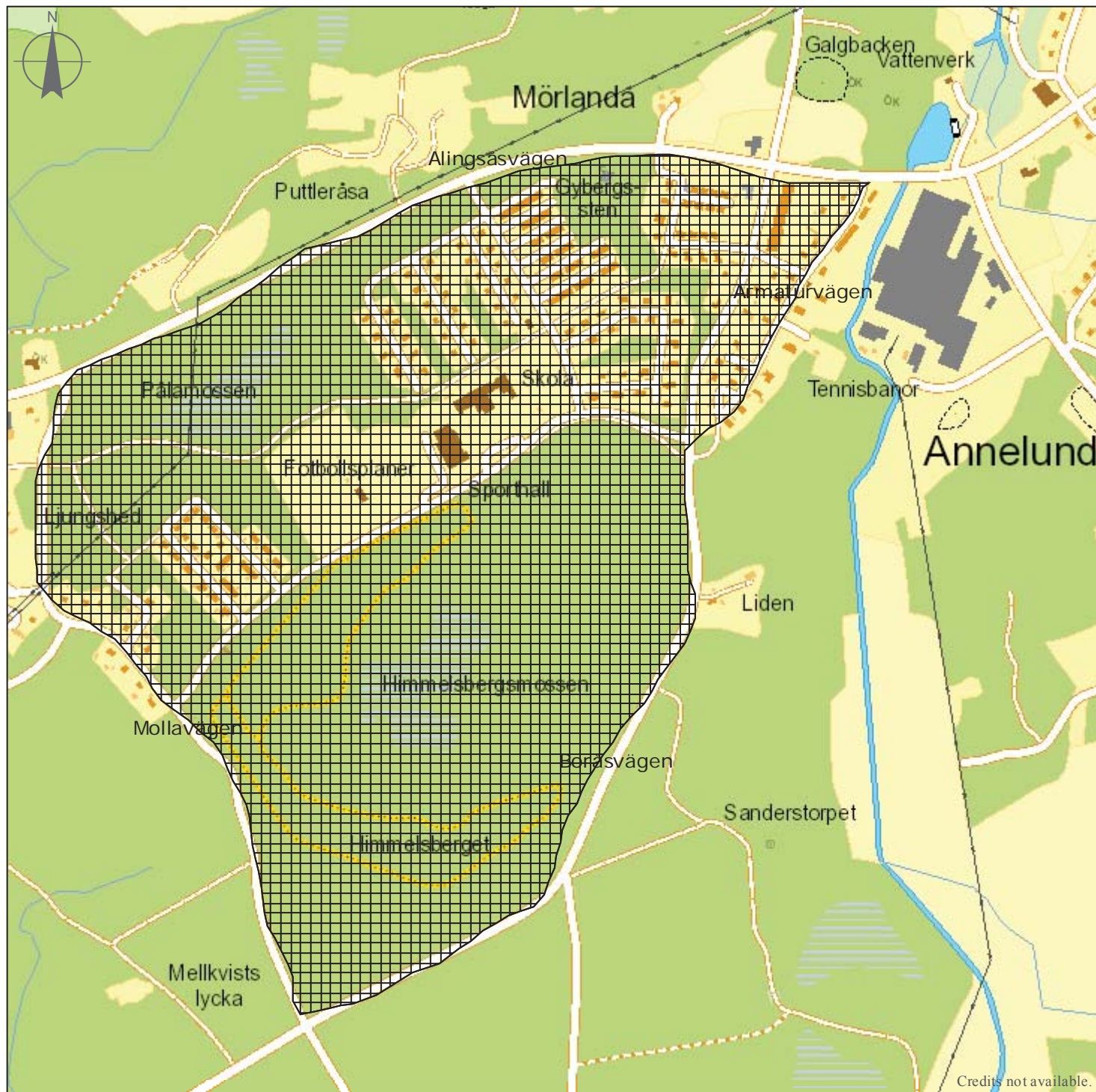

Meddelande 5

Bilaga 3 §14 Annelund

augusti 22, 2016

10-2016-10-81

Gränser för alkoholförtäring

50 0 50 100 150 200 250 300 350 400 450 500 550 600 650 700 750 800 850 900 [m]

1:9 327,95

Teckenförklaring

Skissa

 Skissa

KS § 138

DNR KS 206/2016 313

Plankommittén – Uppdrag, ansvar, roll och sammansättning

Sammanfattning

Plankommitténs uppdrag behöver preciseras och bekantgöras för samtliga aktörers medverkan för samhällsbyggnadsplanering i kommunen. Plankommittén ska utgöra kommunens gemensamma resurs för samhällsbyggnadsplanering. Plankommittén tar inte över någon nämnds eller styrelses ansvar.

Plankommitténs uppdrag avser samplanering av

- *Samordning av den strategiska samhällsbyggnadsplaneringen*
- *Strategisk markplanering*
- *Översiktlig planering*
- *Fördjupade översiktplaner,*
- *Tematiska tillägg till översiktsplanen*
- *Bostadsförsörjningsprogram*
- *Detaljplaneplanering och prioriteringar*
- *Infrastruktur*
- *Övriga samhällsbyggnadsärenden, vilka kräver strategisk samplanering*

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2016-06-21

Plankommitténs uppdrag, ansvar, roll och sammansättning (bilaga 1 KS § 138/2016-08-15)

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen fastställer plankommitténs uppdrag, ansvar och roll i samhällsplaneringsprocessen samt fastställer plankommitténs sammansättning i enlighet med redovisat förslag.

Anette Rundström (S) föreslår att tekniska nämndens vice ordförande ska ingå i plankommittén.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker. Ordföranden frågar om Anette Rundströms (S) förslag antas och finner att förslaget avslås.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen fastställer plankommitténs uppdrag, ansvar och roll i samhällsplaneringsprocessen samt fastställer plankommitténs sammansättning i enlighet med redovisat förslag (bilaga 1 KS § 137/2016-08-15).

Expedieras till:
För kännedom
till:

Bygg- och miljönämnden, tekniska nämnden
Kommunchef, planeringssekreterare, kommunarkitekt, förvaltningschef tekniska, förvaltningschef bygg- och miljö

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande